

ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ

СРБИЈАВОДЕ

БРОЈ 10. - ГОДИНА 2025

 **EXPO
2027**
BEOGRAD SRBIJA

ВОДА КАО СТРАТЕШКИ РЕСУРС МОДЕРНЕ ДРЖАВЕ:

Играј за воду, играј за будућност!

Свака епоха има свој изазов, а наша – изазов воде. Час се суочавамо са њеним изобиљем и свом снагом, час са њеним недостатком, када нам покаже највећу вредност. Једно је сигурно: њена вредност никада није била већа. Зато је одговорност свих нас који управљамо водним ресурсима да будемо корак испред времена. Данас, када су климатске промене постале трајна околност, а не изузетак, Република Србија мора имати снажну, модерну и поуздану водопривредну инфраструктуру. То је обавеза према грађанима, али и према будућим генерацијама.

Последњих година, уз подршку Владе Републике Србије и у складу са визијом председника Александра Вучића, наша земља улази у период најинтензивнијих улагања у водопривредни систем у својој новијој историји. Србија данас гради са сврхом, стратегијом и јасним циљем – да буде потпуно спремна за климатске промене, да прати Зелену агенду и да развија инфраструктуру која ће трајати деценијама. Све што радимо, постаје део шире националне слике. Србија је ушла у ритам **EXPO 2027** и тај ритам нас инспирише да стварамо више, брже и одговорније. За нас у ЈВП „Србијаводе“ – **EXPO 2027** није само догађај, већ оквир у ком градимо Србију будућности.

У току су обимни радови на уређењу Савског приобаља и развоју инфраструктуре неопходне за изложбу, затим на модернизацији леве обале Саве од Блока 70 до Остружничког моста, као и изградња додатног колектора који ће обезбедити безбедно управљање атмосферским водама на читавом EXPO подручју. Посебно место заузимају радови у Сурчинском Доњем пољу, где обнављамо и унапређујемо каналску мрежу и црпне станице, како би простор који ће угостити свет био у потпуности технички и еколошки стабилан. Оно што је посебно важно и што овај пројекат чини јединственим је чињеница да сви ови објекти и системи не нестају после EXPO-а – напротив, они остају, да живе, да користе грађанима и да представљају трајно наслеђе за будуће генерације.

Поред EXPO пројеката, снажно улажемо у капиталне водопривредне системе који ће обезбедити водну стабилност Србије у деценијама које долазе. Поносни смо на изградњу бране и акумулације „Ариље–профил Сврачково“, прве „зелене бране“ у нашој земљи. Када буде завршена, обезбедиће чисту пијаћу воду за више од **500.000** људи у Чачку, Горњем Милановцу, Лучанима, Ариљу и Пожеги, а од скоро и у Крагујевцу и Книћу. Подједнако значајан је и пројекат оживљавања бране Селова, која ће снабдевати преко **500.000** наших људи чистом пијаћом водом на југу Србије. Селова није само инфраструктурни пројекат – она је гаранција да ће читав регион имати сигуран приступ води у критичним периодима. Она јача отпорност државе на хидролошке екстреме, подиже квалитет живота и ствара основу за нови привредни и пољопривредни развој.

Ове бране не служе само данашњици, већ обезбеђују водну стабилност за деценије које долазе. Сваки од ових објеката представља дугорочно решење за снабдевање, заштиту од поплава и стабилност у периоду суша – изазова који ће у будућности бити све чешћи.

Србија је већ направила огроман помак у заштити од поплава: преко **800 реализованих пројеката** омогућило је да се многи градови више не налазе на листи ризичних подручја.

Развијамо и системе за наводњавање, уз подршку међународних партнера, како бисмо пољопривреди обезбедили стабилност у условима климатских екстрема. Кроз рад Центра за управљање одбраном од поплава и примену напредних технологија, контролишемо и управљамо водним објектима у реалном времену, што нам омогућава брзу реакцију и превенцију.

Наш задатак није само да решавамо последице, већ да их предвидимо. Да градимо систем који ће бити отпоран, модеран и одговоран према природи. Да чувамо наше реке, обале и изворишта. Да сарађујемо са регионом и међународним институцијама, и да наставимо да подижемо свест о важности воде кроз заједничке акције и образовање.

Напредак није тренутни циљ, већ трајан процес. Сваким даном, кроз сваку инвестицију и сваки метар заштићене обале, корак смо ближе сигурнијој будућности Србије.

EXPO 2027 није само изложба. То је позив да покажемо шта можемо, да докажемо да смо спремни за будућност и да, као тим, као држава и као друштво, играмо најбољу утакмицу до сада. То је тренутак у ком Србија излази на светску сцену са својим знањем, пројектима, иновацијама и великим делима која остављају трајно наслеђе.

А једно од тих дела — можда и најважније — јесте наша борба за стабилне и чисте водне ресурсе. Свака брана коју градимо, свака обала коју штитимо, сваки систем који унапређујемо, директно је део EXPO приче. Јер EXPO није само архитектура, урбанизам или технологија. EXPO је одговорност. EXPO је визија. EXPO је игра у којој се бори за будућност.

Знамо, када градимо за EXPO, ми градимо за Србију. Кад штитимо воду, ми штитимо живот. Када улажемо у развој, ми улажемо у генерације које долазе.

У овој великој националној игри — игри знања, одговорности и стваралаштва — сви имамо своју улогу. Сви смо део тима који ствара темеље за сигурнију, чистију и модернију земљу.

***Сви бринемо о водама Србије.
И зато — играј за воду, играј
за будућност.***

Торан Пузовић
директор

РАДОВИ НА САНАЦИЈИ ЛЕВЕ ОБАЛЕ РЕКЕ САВЕ КАО ПРАТЕЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ ЗА ЕХРО 2027

У претходном периоду, у оквиру санације и уређења леве обале реке Саве за потребе проширења лучког подручја међународног путничког пристаништа, завршени су радови на багеровању материјала и санацији ножице обалоутврде.

Радови су обухватили багеровање, уклањање наноса, речних и потопљених конструкција, као и чишћење речног дна са циљем обезбеђивања безбедне и континуиране пловидбе. Укупна количина материјала који је избагерован у зони обале је приближно **155.000 m³**. Багеровање се највећим делом изводило са пловила, док се мањи део радова изводио са копна. Такође, како би се санирала ножица обалоутврде, уграђено је приближно **2000 m³** камена.

Циљ ових радова је био санација речног дна и обезбеђивање гарантоване дубине, што ће значајно допринети побољшању безбедности пловног пута и могућност за маневрисање пловила у зони будућег пристана.

Санација обалоутврде, форланда и приобаља са пратећим садржајима, парковским површинама и инсталацијама

ЈВП „Србијаводе“ ради на санацији обалоутврде, форланда и приобаља са пратећим садржајима, парковским површинама и инсталацијама на левој обали реке Саве, од ушћа у Дунав узводно у дужини од **2.550 m** са пратећом пројектном документацијом. Предметним уговором је обухваћена израда техничке документације и радови у оквиру фазе 1 и 2.

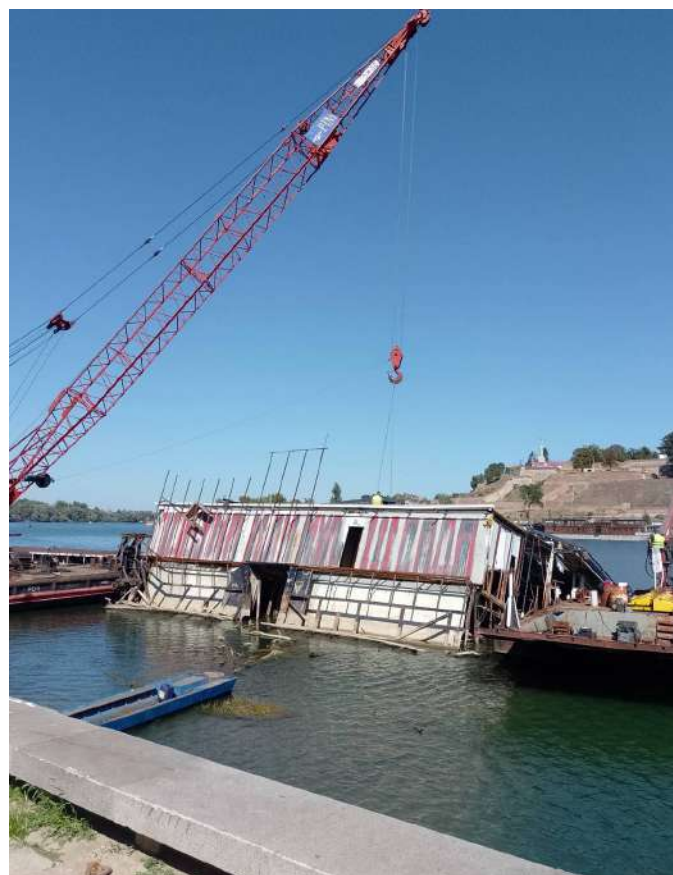
Фаза 1 – обухвата интервенцију у дужини од **1.085 m** (од ушћа до Бранковог моста) која подразумева санацију обалоутврде, парковских површина и расвете као и израду сувих провизоријума. Површина санације износи **9.95 ha**.

Фаза 2 – обухвата интервенцију у дужини од **980 m** (од Трамвајског моста до моста Газела) која подразумева санацију обалоутврде, парковских површина и расвете. Површина санације **11.80 ha**.

У оквиру предметних радова извршено је уклањање потонулог сплава „Freestyler“, као неопходне припремне активности за даље радове. Пројекат уклањања сплава, који се налазио у тешко доступном делу реке, обухватао је комплетан процес планирања, испитивања и самог уклањања, како би се спречиле даље еколошке и безбедносне опасности. Ова операција је била од великог значаја за безбедност пловног саобраћаја, као и за очување природног амбијента реке.

Даљим радовима биће обухваћена санација обалоутврде, пешачких, бициклистичких и сервисних стаза, озелењавање, као и постављање мобилијара и инсталација. У току је завршна фаза прикупљања услова и одобрења за извођење ових радова.

Циљ пројекта је интегрална ревитализација приобаља реке Саве кроз унапређење постојеће инфраструктуре и очување њених аутентичних траса. Применом универзалног дизајна обезбедиће се приступачност за све кориснике, док ће уређење простора допринети већој друштвеној интеракцији и повезивању града са реком. Пројекат ће побољшати квалитет јавних и рекреативних површина и створити одрживо, инклузивно приобаље које подиже туристички и урбани потенцијал града.

ПРОШИРЕЊЕ ЛУЧКОГ ПОДРУЧЈА

МЕЂУНАРОДНОГ ПУТНИЧКОГ ПРИСТАНИШТА

Модернизација водних објеката на левој обали реке Саве – од блока 45 до планиране саобраћајнице „Нова 7“

ЈВП „Србијаводе“ спроводи пројекат модернизације водних објеката за заштиту од штетног дејства вода на левој обали реке Саве, од блока 45 до планиране саобраћајнице „Нова 7“, уз изградњу путних, пешачких и бициклических објеката и пратеће инфраструктуре у водно-заштитном појасу.

Предметна деоница обухвата насип од **km 6+750,00** у Блоку 70 до **km 14+900,00** код друмског моста у Остружници, дужине око **8.460 m**. Насипи на левој обали реке Саве штите око **13.000 ha** пољопривредног и **1.300 ha** градског земљишта.

Реконструкцијом насипа обезбеђује се формирање пешачко-бициклическе стазе и сервисне саобраћајнице, што ће допринети развоју новог урбаног идентитета овог дела града и бољој повезаности са постојећим и планираним инфраструктурним садржајима.

Пешачко-бициклическа стаза ће омогућити директну повезаност **EXPO 2027** комплекса и Националног стадиона у Сурчину са стамбено пословним зонама дуж реке Саве.

Фазе пројекта

Фаза 1:

Изградња сервисне саобраћајнице у дужини од око **6.000 m** (km 0+000 до km 6+110), са припадајућим хидротехничким и електро инсталацијама, расветом и саобраћајном сигнализацијом. Предвиђен је систем одводњавања отвореним каналима, са сепараторима за кишне воде.

Фаза 2:

Изградња пешачко-бициклическе стазе дуж круне насипа, укупне дужине приближно **6.000 m** (од km 0+000 до km 3+615 и од km 3+665 до km 6+008), са припадајућим инсталацијама и сигнализацијом. Ширина стаза: пешачка – **1,50 m**, бициклическа – **2,50 m**.

Фаза 3:

Изградња пешачко-бициклических мостова „Петрац“ и „Галовица“ преко одводних канала, као и проширење насипа ради формирања платоа за садржаје. Радови обухватају и уређење простора са урбаним мобилијаром, садржајима и хортикултурним уређењем.

Кључни ефекти пројекта

Јачање заштите од поплава:

Реконструкцијом насип задржава и оснажује примарну функцију пасивне заштите, са степеном заштите за воде повратног периода 1000 година.

Повезивање са ЕХРО 2027 и Националним стадионом:

Пешачко-бициклическа стаза омогућава одрживу и безбедну комуникацију са будућим комплексом и пратећим садржајима.

Развој јавних и рекреативних простора:

Зелена и рекреативна зона побољшава квалитет живота, ствара идентитет и стимулише социјалну интеракцију.

Одржива мобилност:

Подстицање пешачења и бициклизма смањује саобраћајно оптерећење, а нове зелене површине доприносе побољшању ваздуха и ублажавању температурних екстрема.

Јачање туристичке и културне понуде:

Пројекат доприноси већем туристичком потенцијалу леве обале Саве кроз развој пратећих садржаја.

ИЗГРАДЊА ЛИНИЈСКОГ ИНФРАСТРУКТУРНОГ ОБЈЕКТА-КОЛЕКТОРА ЗА ОДВОЂЕЊЕ ПРЕЧИШЋЕНИХ АТМОСФЕРСКИХ ВОДА СА АЕРОДРОМА НИКОЛА ТЕСЛА

Због проширења капацитета аеродрома Никола Тесла и ограничене пријемне моћи постојећег колектора, било је неминовно да се приступи изградњи додатног колектора, којим ће се атмосферске воде са аеродрома евакуисати до канала Галовица, који представља крајњи реципијент атмосферских вода.

Колектор дужине око **1 680 m**, са пречником од **3,2 m**, имаће капацитет да евакуише атмосферске воде са комплетног комплекса аеродрома, укључујући и његово проширење. Технологија која ће се примењивати приликом изградње овог колектора је напредна технологија **тунелирања** помоћу машине за пробијање тунела – **ТБМ машине** или **тзв. „кртице“**. Предност ових машина огледа се у томе што минимизирају утицај на околни терен, омогућавају изградњу тунела глатких зидова, а сви радови се изводе под земљом и нема потребе за откупом земљишта и решавањем имовинско-правних односа. За рад овакве машине било је потребно изградити стартну и циљну јаму. Стартна јама је на стационажи 0+000,00 на месту улива колектора у канал Галовица, а циљна јама на крају колектора код аеродрома.

Технолошки поступак тунелирања обухвата три фазе:

Припрема и монтажа опреме

Након допремања комплетне гарнитуре за бушење на градилиште, опрема и елементи цеви су распоређени на припремљен простор уз стартну јаму. Затим је у јаму спуштена глава за бушење и извршена је монтажа све пратеће опреме.

Бушење

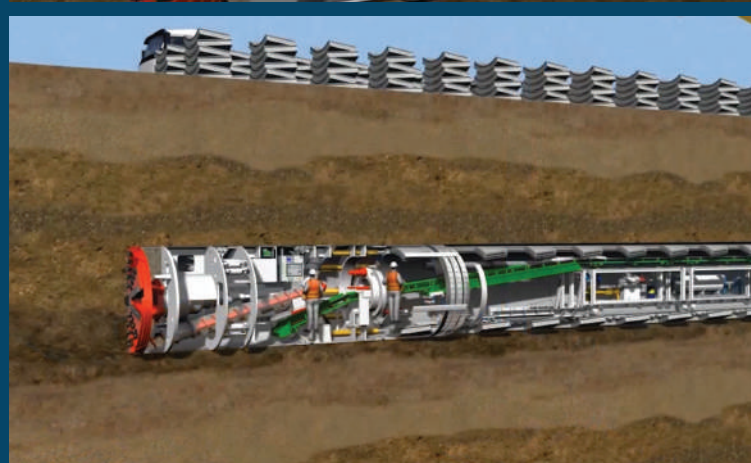
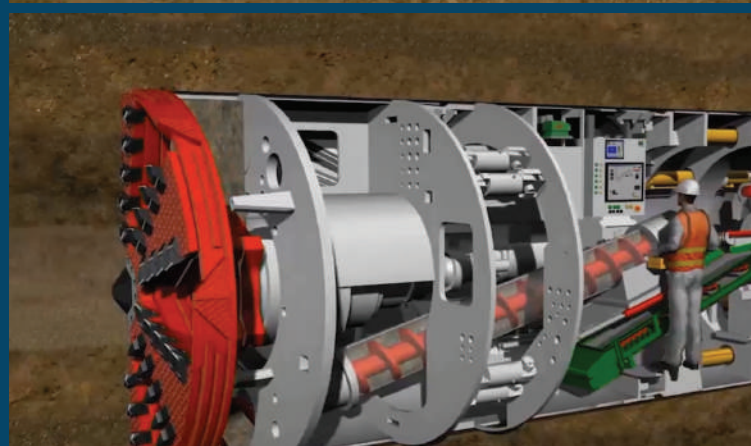
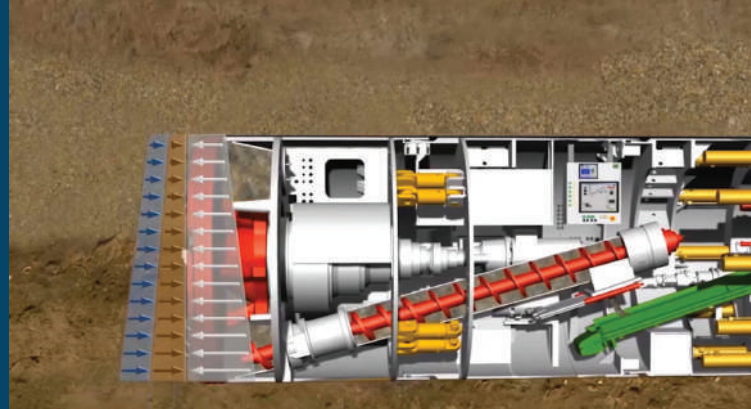
Након што је монтирана сва потребна опрема извршена је геодетска контрола пројектоване осе и почело се са поступком бушења. Истовремено се врши одвоз ископаног материјала и монтажа елемената цеви све док бушећа глава не дође до циљне јаме.

У глави за бушење се налази мерни инструмент (теодолит, камера и ласер) чији се импулси шаљу на пулт у командном контејнеру, где оператер путем компјутерски обрађених података, врши корекције путање бушеће главе, према задатим параметрима из пројекта (уздужни профил и прописани пад цевовода). Истовремено се врши и додатна контрола смера и дубине бушења ГПС уређајем. Предвиђена брзина бушења је 10-12m на дан.

У току су радови на бушењу које изводи ТБМ машина, као и радови на постављању колектора испод Виноградске улице. Са стране аеродрома отпочети су радови на изградњи уливног торња.

Демонтажа опреме

По изласку бушеће главе у циљној јами, опрема се демонтира, чиме се поступак бушења завршава.

Ови инфраструктурни радови изводе се у оквиру припрема за специјализовану изложбу **EXPO 2027**, која ће се одржати у Београду 2027. године. Због очекиваног раста броја путника и интензивније употребе аеродромске инфраструктуре, изградња новог колектора од суштинске је важности за обезбеђивање поузданог и ефикасног система одвођења атмосферских вода.

Пут ка одрживој будућности: Република Србија на ЕХРО 2025 и припреме за ЕХРО 2027 у Београду

У сусрет Међународној специјализованој изложби ЕХРО 2027, наша земља интензивно јача међународна партнерства, размену знања и представља кључне пројекте који ће бити основ за визију будућности коју ће приказати свету. У том контексту, учешће Србије на светској изложби ЕХРО 2025 у Осаки представило је прилику да се Србија позиционира као одговоран и иновативан домаћин наредног великог светског догађаја.

Овај догађај омогућио је Републици Србији да се представи у пуном капацитету – кроз своју економију, културу, технолошке иновације, инфраструктурне пројекте и визију одрживог развоја. Бројни високи званичници, привредне делегације и међународне организације изразили су интересовање за приоритете Србије, посебно у областима водопривреде, енергетике и инфраструктуре.

Александар Вучић, председник Републике Србије

Шигеру Ишиба, премијер Јапана

Најзначајни наступ наше земље био је обележавање Националног дана Републике Србије, који је привукао посебну пажњу посетилаца и учесника изложбе. Свечаности је присуствовао и председник Републике Србије г-дин Александар Вучић, кога је домаћин, премијер Јапана г-дин Шигеру Ишиба, дочекао са изузетним поштовањем. Ова добродошлица додатно је оснажила билатералне односе Србије и Јапана и потврдила спремност обе земље на унапређење сарадње, нарочито у областима технологије, иновација и одрживих решења.

У Националном павиљону Републике Србије, ЈВП „Србијаводе“ на челу са директором г-дином Гораном Пузовићем је дало снажан допринос представљању наше земље на овом догађају. Током седме тематске недеље ЕХРО 2025, посвећене будућности планете и очувању биодиверзитета, ЈВП „Србијаводе“ је представило неколико стратешких иницијатива, укључујући изградњу прве „Зелене бране“ у Србији „Брана Ариље – профил Сврачково“. Поред тога, изложени су и пројекти који се реализују у Београду и широм земље у оквиру припрема за ЕХРО 2027, чиме је показано да Србија већ сада гради темеље за успешан развој у наредним годинама.

Посетиоцима је на савремен и интерактиван начин представљена вода као стратешки ресурс будућности, уз акценат на најважније пројекте одрживог управљања водама, заштите животне средине и прилагођавања климатским променама. Презентацију је додатно обогатио корпоративни филм ЈВП „Србијаводе“, који је визуелно и садржајно приказао развојне потенцијале и резултате предузећа, као и Билтен ЈВП „Србијаводе“ који је посетиоцима пружио свеобухватан увид у стратешке пројекте, инвестиције и планове за будући развој.

Учествујући на ЕХРО 2025 у Осаки, ЈВП „Србијаводе“ показале су да су лидер у примени иновативних и одрживих решења у управљању водним ресурсима. Искуства, партнерства и знања стечена у Јапану биће од непроцењивог значаја у креирању визије коју ће Србија представити на ЕХРО 2027 у Београду – изложби која ће симболизовати спој традиције, иновација и одрживог развоја.

др СИНИША МАЛИ, први потпредседник Владе Републике Србије и министар финансија

 Специјализована изложба „EXPO 2027 BELGRADE“ се често назива највећим развојним пројектом у историји Републике Србије - шта овај догађај конкретно значи за нашу земљу и њене грађане?

Експо за нас значи даљи напредак, базу за даљи раст, прилику да Србија свету покаже где је данас, 15 година након периода у коме смо били земља пред банкротом. Експо је прилика за даљи развој кога нема без инвестиција, а ми ћемо под „кишобраном“ Екса и окриљем програма „Скок у будућност – Србија 2027“, инвестирати **17,8 милијарди евра у 323 пројекта** широм Србије. Сваки нови пројекат значи бољи живот за наше грађане, нова радна места, додатне приливе у буџет, значи спиралу раста коју у турбулентним светским околностима морамо сами да стварамо. Експо је за нас мотор развоја, који је довести до даљег раста наше привреде – грађевинске индустрије, туризма, угоститељства, саобраћаја, и учврстити међународну позицију наше земље. То што смо добили организацију Међународне специјализоване изложбе Експо, која ће по броју учесника бити највећа до сада с обзиром да се већ пријавило **127 земаља учесница**, говори о томе да је свет препознао наш труд у претходној деценији да надокнадимо пропуштено, вољу да прођемо кроз болне реформе како бисмо направили јаку и стабилну економију и земљу која има инвестициони кредитни рејтинг и у прошлој години је била у топ три најбрже економије у Европи.

У оквиру припрема за „EXPO 2027 BELGRADE“ спроводе се бројне инфраструктурне инвестиције. Који су најважнији резултати које сте до сада постигли и шта грађани могу очекивати у 2026. години?

Сви пројекти се развијају према предвиђеној динамици, а кашњења, уколико се и појаве у неким фазама, одмах се надокнађују. Павиљони за Експо, Експо село, Национални фудбалски стадион, линијска инфраструктура, пруга ка Експу, увелико се граде и на њиховој изградњи су ангажоване на хиљаде радника и грађевинских машина. Све мора бити спремно на време, без кашњења, и ми већ крајем 2026. године планирамо да земљама учесницама предамо кључеве павиљона како би се припремиле. Морам да подсетим и да је Србија учешћем на Експу изложби у Осаки, где је наш павиљон, који је побрао бројне награде, посетило више од милион посетилаца, задала високе критеријуме и показала да нема малих земаља када су креативност и напредак у питању.

Тема предстојећег ЕХРО-а „Играј за човечанство“ – истиче значај заједништва и одговорности према ресурсима које имамо. У том контексту, како видите утицај „ЕХРО 2027 BELGRADE“ на сектор вода у Србији и на даљи развој одрживих решења у овој области?

Вода је за сваку земљу стратешки ресурс и није нам потребан Експо да се одговорно односимо према водама Србије. Свет је увелико окренут ка зеленој енергији, очувању природне околине, смањењу загађења, уопште еколошким темама и зеленој транзицији, а видимо и да су руку под руку са тиме, на светској агенди и природни ресурси. Своја богатства, а Србија их има пуно, треба да чувамо.

Србија последњих година убрзано улаже у заштиту од поплава, реконструкцију речних токова и модернизацију водне инфраструктуре. Колико су ови пројекти важни за економију и животну средину?

Све су важнији, јер, као што сам рекао, нема светске конференције, скупа званичника или било каквог међународног догађаја на коме се о томе не говори. Климатске промене и утицај човека на животну средину су ту тему одавно подигле високо, и то је област којом ћемо се сви све више и више бавити. Верујем да ћемо доћи до тога да то буде пресудна битка државних политика многих земаља. Планета се променила, и сада је питање ваше способности колико се и ви брзо можете томе прилагодити.

Како оцењујете напредак Србије у протеклој години — шта је по Вама највећи успех, а шта приоритет у 2026. години?

Свакако највећи успех је што успевамо да и даље растемо у драматичним светским околностима, али и домаћим нестабилностима. То нас је успорило, али ипак, бележимо позитиван раст и чувамо инвестициони кредитни рејтинг. Свако успоравање умањује ефекат свега до сада учињеног, али ово су године преживљавања, звецкања светским ратовима и окршајима великих сила у којима се морате трудити да прођете неокрњено, или бар да минимизујете штету коју и ваша земља нужно мора осетити. Наредне године очекујемо опоравак и раст БДП-а од најмање три одсто, већ 2027. очекујем да убрзамо на пет одсто. Одговорно и конзервативно водимо економску политику, па тако на рачуну имамо четири милијарде евра уз рекордне девизне резерве од 30 милијарди евра, рекордне резерве злата, стабилан девизни курс, никада нижу незапосленост и већу запосленост.

Јавни дуг нам је такође апсолутно под контролом, и далеко испод границе Мастрихта од 60 процената. Дакле, макроекономска основа нам је добра и нећемо мењати ту формулу ни за 2026. годину, у којој настављамо са растом животног стандарда грађана кроз раст њихових плата, пензија и минималне зараде, те са даљом реализацијом инфраструктурних капиталних пројеката.

И за крај — какву поруку бисте упутили грађанима Србије док заједно улазимо у период великих инвестиција и промена које ће, кроз „ЕХРО 2027 BELGRADE“ и план „Скок у будућност“, обликовати нашу земљу за деценије које долазе?

Ово су године великих улагања за даљи развој. Наредне године предвиђено је око **740 милијарди динара**, за капиталне инвестиције, што је око **6,7 одсто БДП-а**, за наставак радова на десет ауто-путева, болница, клиничких центара, брзих пруга, школа. Улажемо у све што нам доноси даљи раст, а очекујемо и даљи раст страних директних инвестиција, нове фабрике, даља запошљавање. Порука је да се Србија трајно променила, да су године сиромаштва, раздора и економског слабљења иза нас, и да нећемо дозволити да икада више будемо на европском зачељу. Имамо потенцијала за много више и то ћемо показати у годинама које стижу. Експо ће бити круна нашег рада, и понос наше државе и свих њених грађана.

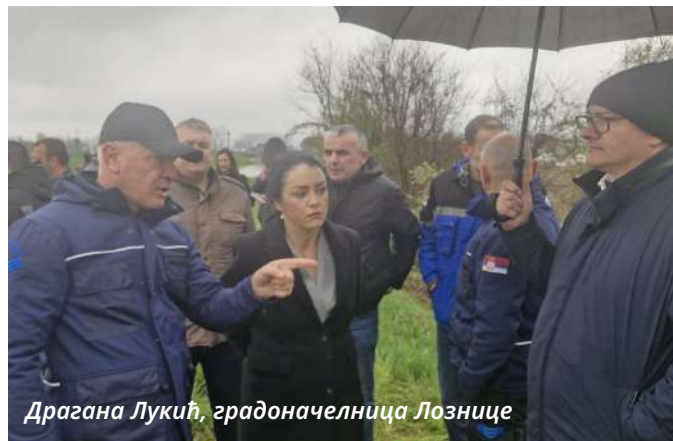

ИНТЕНЗИВИРАНИ РАДОВИ И ПОДРШКА МЕШТАНИМА У ЗАШТИТИ ОД ПОПЛАВА У СЛИВУ ЈАДРА И ШТИРЕ

Након обилних падавина које су погодили слив реке Јадар и пораста водостаја која се догодио 27. марта 2025. дошло је до изливања на нерегулисаним деоницама реке Јадар у зони насељених места Брадић, Велико Село и Драгинац.

Тим инжењера извршио је анализу оштећених локалитета и утврдио да су најзначајнија оштећења налазе на локалитетима у зонама укрштања реке Јадар са путном инфраструктуром. Након извршене свеобухватне анализе израђени су елаборати санационих радова којима су предвиђени радови на поправци и санацији оштећених локалитета како би се степен ерозије и штетног дејства вода смањило.

Радови на санацији корита реке Јадар обухватају следеће:

- **НАСЕЉЕ БРАДИЋ** - санација корита реке Јадар у насељу Брадић (Град Лозница) од km 21+138 до km 21+204 са уређењем прелазних деоница у зони прелаза преко корита реке

Вредност радова: 29.356.548,75 РСД без ПДВ

- **НАСЕЉЕ ВЕЛИКО СЕЛО** - санација корита реке Јадар на деоници од km 25+114 до 25+184 са уређењем прелазних деоница у зони прелаза преко корита

Вредност радова: 34.612.827,32 РСД без ПДВ

- **НАСЕЉЕ ДРАГИНАЦ** - санација корита реке Јадар у зони моста на деоници од km 29+050 до 29+600

Најзначајнији радови изводе се на реци Јадар у зони насељеног места Драгинац, на магистралном путу Ваљево-Лозница, у зони моста који је оштећен у поплавама изазваним јаким падавинама које су западну Србију погодили у мају 2014. године.

Радови обухватају израду камене обалоутврде у дужини од 550 метара и земљане радове на враћању корита у природно стање. Овим је обезбеђен стабилан ток реке, заштићене обале од ерозије и повећана пропусна моћ профила, чиме је значајно унапређен степен заштите од поплава.

Вредност радова: 80.285.500,00 РСД без ПДВ

Укупна вредност радова:
144.254.876,07 РСД

Насеље Брадић

Насеље Велико село

Насеље Драгинац

„У име свих нас, мештана, исказујем захвалност што је све што је обећано и испуњено. Данас прелаз, који није био у употреби 11 година, могу да користе мештани више месних заједница.“
мештанин Великог Села

Паралелно са овим радовима, у насељу Воћњак се, због велике запуњености корита реке Штире наносом из горњег дела слива, изводе радови на стабилизацији и санацији речног корита.

Стање пре почетка радова је карактерисала значајна запуњеност корита наносом транспортованим из горњих делова слива реке Штире, као и еродираност обала. Овакво стање условило је ове радове јер у случају наиласка поплавног таласа константно је постојала могућност изливања и плављења приобаља тј. стамбених и инфраструктурних објеката у насељу Воћњак и низводно самог града Лозница. Радови се изводе на **3 деонице** у укупној дужини од око **275 m** (у зони новоизграђеног моста, у близини спортског терена, у улици Зајачки пут). Обухватају уклањања наноса и биљне вегетације из основног корита, као и заштиту и обезбеђење еродираних обала уградњом ломљеног камена.

Насеље Воћњак

„Овим активностима значајно се унапређује безбедност мештана и град Лозница добија интегрално уређене и стабилизоване критичне локалитете у сливу Јадра и Штире, што значајно смањује ризик од поплава“
Драгана Лукић, градоначелница Лознице

Укупна вредност радова:
7.543.771,45 РСД

НАКОН ПОСЕТЕ ПРЕДСЕДНИКА ВУЧИЋА НЕГОТИНУ – РЕШЕН ВИШЕДЕЦЕНИЈСКИ ПРОБЛЕМ МЕШТАНА СА РЕКОМ ВРАТНОМ

Након посете председника Републике Србије Александра Вучића Неготину и указане потребе мештана за решавањем дугогодишњег проблема са реком Вратном која пролази кроз њихово село, ЈВП „Србијаводе“ су почетком јула започеле радове на уређењу корита у дужини од **1.335 m**.

Река Вратна је десна притока Слатинске реке и водоток је II реда. При већим падавинама често долази до изливања реке и изазивања штете на инфраструктури, у самом насељу, као и на околном пољопривредном земљишту. Велике количине наноса после бујичних поплава запуниле су неуређени ток водотока, сузиле пропусну моћ корита и изазвале измештање водотока ван првобитног – катастарског стања корита реке.

Пре

После

Ради успостављања пропусне моћи корита у току су радови на чишћењу од наноса и дрвне масе и профилисање неуређеног корита реке Вратне.

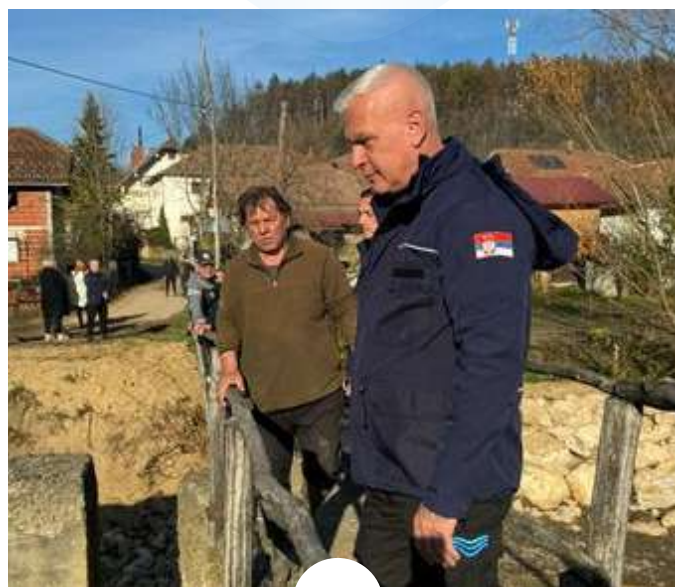
Најкритичнији део водотока је иза зоне неизграђеног моста и пешачког моста, где долази до сужења водног катастарског земљишта. На узводном делу и на местима где је водоток скренуо ван водног земљишта изградиће се усмеравајуће грађевине са циљем усмеравања великих вода ка главном кориту реке Вратне, а у циљу смањења услова за њено меандрирање и формирање паралелних токова кроз речну долину. На уским и закривљеним деоницама предвиђена је заштита ударних косина каменом.

У зони постојећих стубова неизграђеног моста налази се једини колски прелаз у централној зони села и ту ће се извести радови на изради прелазних рампи. Изведеним радовима је обухваћена деоница реке Вратне од зоне изнад насеља Вратна низводно до краја насеља са основним радовима на рашчишћавању трасе, отварању протицајног профила, формирању обала корита, заштити обала каменим набачајем на местима конкавних кривина.

Приликом обичаска радова директор ЈВП „Србијаводе“ је разговарао са мештанима села Штубик, који су имали прилику да изнесу проблеме са којима се суочавају, све у циљу разматрања и предузимања одговарајућих мера за њихово решавање, уколико се препознају као оправдани.

Након тога са председником општине Неготин Владимиром Величковићем су посетили и манастир Вратна где су монахиње изнеле одређене проблеме чијем решавању ће се приступити уколико за то постоји оправдана основа.

Укупна вредност радова:
23.810.183,22 РСД без ПДВ-а

„Ово је још један пример да Влада Републике Србије и председник Вучић, заједно са ЈВП „Србијаводе“ доследно испуњавају обећања дата грађанима и да се приоритетно делује у подручјима која су препозната као потенцијално угрожена.“

Горан Пузовић, директор ЈВП „Србијаводе“

ЗАВРШЕНИ РАДОВИ НА ИЗГРАДЊИ НАСИПА ЗА ЗАШТИТУ НАСЕЉА МРЗЕНИЦА ОД ПОПЛАВА ЗАПАДНЕ МОРАВЕ

Захваљујући иницијативи председника Републике Србије Александра Вучића, који је током посете Расинском округу обишао више локација, међу којима и насеље Мрзеница у општини Ћићевац, извршени су радови на изградњи и санацији насипа ради унапређења заштите од поплава.

Том приликом мештани су указали на проблеме настале након измештања корита Западне Мораве током изградње аутопута, што је проузроковало повећан ризик од поплава и изазвало забринутост локалног становништва. На основу налога председника, израђена је техничка документација и започета реализација радова, у оквиру ширих активности јачања система одбране од поплава у сливу Западне Мораве.

Промена тока реке условила је повећан хидролошки ризик на подручју насеља Мрзеница, што је довело до учесталих плављења домаћинстава у претходним годинама.

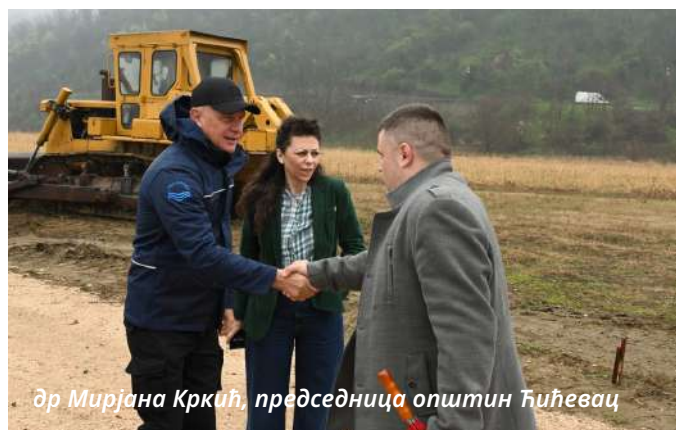
У циљу обезбеђења потребног степена заштите поплавлених подручја, припремљена је техничка документација и започета је реализација пројекта изградње насипа пројектованог у складу са највишим техничким и безбедносним стандардима, а као одговор на идентификоване ризике настале услед измештања корита реке у оквиру инфраструктурних пројеката.

Александар Вучић, председник Републике Србије

Матеја Стајић, мештанин насеља Мрзеница

др Мирјана Кркић, председница општин Ћићевац

Као трајно решење заштите дела насеља Мрзеница које се налази у плавној зони Западне Мораве изведени су следећи радови:

- изградња насипа уз десну обалу реке Западне Мораве које ће насеље штитити од стогодишње велике воде реке Западне Мораве
- уклањање постојећег насипа-провизоријума и изградња новог насипа на месту провизоријума по техничким нормама и стандардима.
- као заштита конкавне кривине и ножице насипа извршено је ролирање камена за израду камене облоге, на претходно припремљену постељицу.
- са брањене стране насипа изграђена је сервисна саобраћајница ширине **3 m** дебљине носеће конструкције **0,4 m**, изграђена од ископаног шљунчаног материјала са спруда у зони радова.
- у оквиру пројекта извршено је и уклањање левообалног спруда како би се побољшале хидрауличке карактеристике речног тока и обезбедио стабилан протицај приликом високих вода.
- На местима где због имовинских и техничких околности није могуће извести заштиту изграњом земљаног насипа израђен је АБ зид одговарајућих димензија.

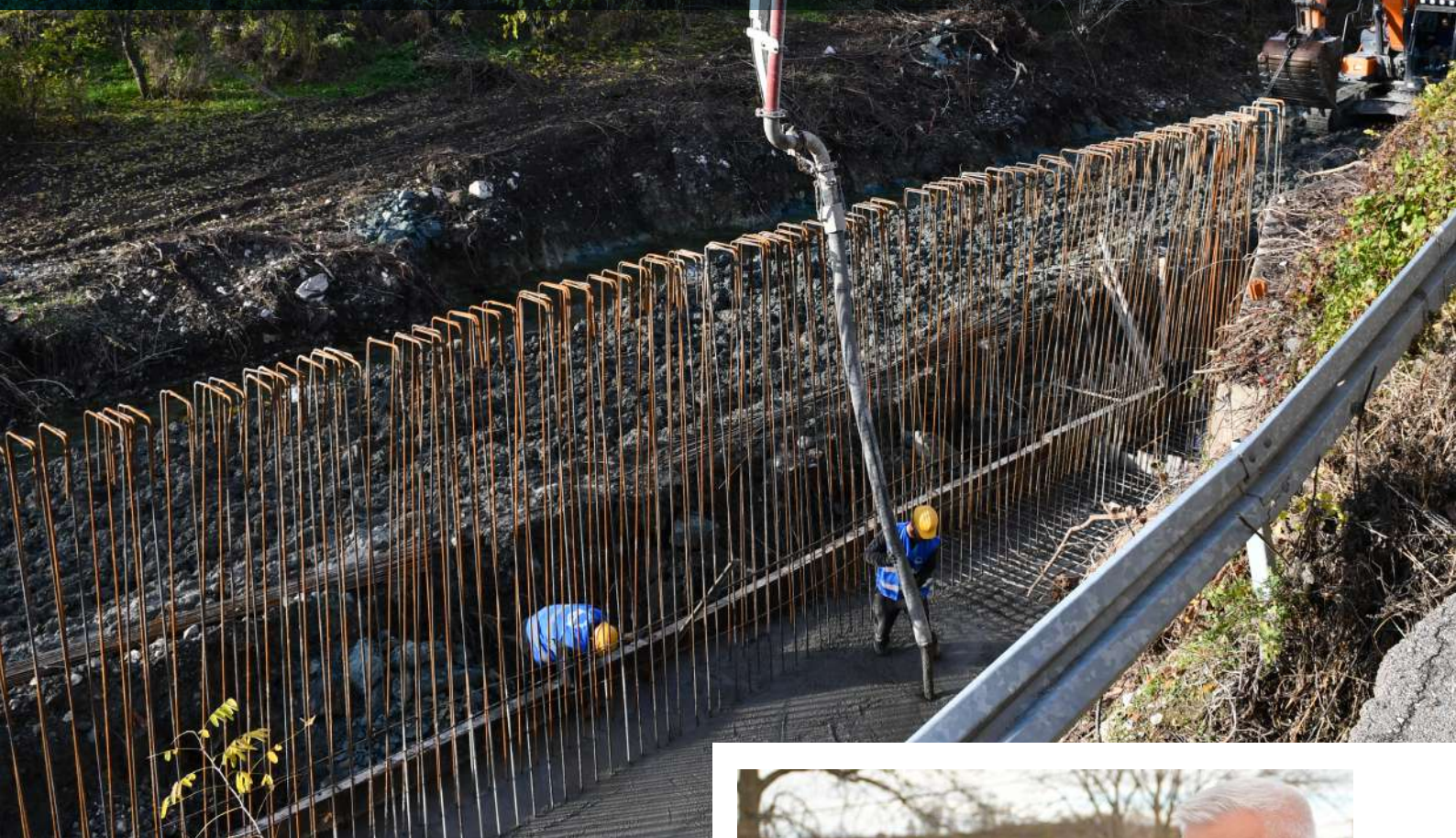
Поред заштите насеља Мрзеница од великих вода Западне Мораве спроведени су и **антиерозиони радови** у сливу потока Церјак који протиче кроз брањену зону. У склопу антиерозионих радова извршена је регулација доњег дела корита потока, израда депониских преграда, чишћење путног и пружног пропуста потока.

Ови радови представљају наставак системског приступа унапређењу водопривредне инфраструктуре и заштите од елементарних непогода у сливу реке Западне Мораве, у складу са стратегијом управљања ризицима од поплава на територији Републике Србије.

Укупна вредност радова:
144.777.528,50 РСД без ПДВ-а

СВЕОБУХВАТНИ РАДОВИ НА РЕЦИ РИБНИЦИ – СТАБИЛНИЈЕ КОРИТО И БЕЗБЕДНИЈА ПУТНА ИНФРАСТРУКТУРА КА ПАШТРИЋУ

Услед поплавног таласа који је јуна 2023. године погодио мионички крај, дошло је до оштећења прелазне деонице на реци Рибници у насељу Паштрић. У циљу враћања корита реке Рибнице у своју катастарску парцелу изводе се радови на изради армирано-бетонског зида висине **4 m** и дужине **125 m** на десној обали којим ће се спречити даља ерозија обале и подизање стабилности и безбедности локалног пута Мионица - Паштрић.

У циљу повећања пропусне моћи протицајног профила извршени су радови на уклањању вишка материјала у виду спруда. Лева обала је заштићена од даље ерозије каменим набачајем у дужини од **130 m**, а дно се штити изградом прагова на узводној и низводној страни регулације.

Бобан Јанковић председник општине Мионица

УКУПНА ВРЕДНОСТ РАДОВА:
33.861.920,71 РСД без ПДВ-а

„Само ове године у општину Мионица уложено је близу 60 милиона динара у циљу заштите људи и њихове имовине. Наш пословни мото остаје јасан – заштита имовине и живота свих грађана Србије.“

Горан Пузовић, директор ЈВП „Србијаводе“

На узводном потезу од постојеће регулације у селу Паштрић летос су изведени су обимни радови усмерени на повећање протицајних капацитета и смањење ризика од плављења.

Радови су обухватили ширење и стабилизацију корита, санацију каскаде са рибљом стазом на изливу из регулисаног дела, као и изградњу **три попречна прага** који доприносе смиривању тока, смањењу ерозије и очувању обала.

У оквиру пројекта реализоване су активности које обухватају сечење стабала и вађење пањева, израду силазне рампе, ископ земљаног материјала са делимичним одвозом, насипање каверни, уградњу крупног камена у камени набачај, постављање геотекстила, израду попречних прагова са подслапљем и зубом, санацију крила каскаде подбетонирањем, као и црпљење воде ради омогућавања рада у сувом.

УКУПНА ВРЕДНОСТ РАДОВА:
25.400.000,00 РСД без ПДВ-а

„Овим радовима се решава дугогодишњи проблем и обезбеђује стабилнија инфраструктура и боља безбедност становништва у Паштрићу и околним местима.“

Бобан Јанковић председник општине Мионица

Братислав Ћирковић, државни секретар

„Министарство, поред пољопривреде, улаже и у водопривреду и безбедност грађана. У том циљу са улагањима нећемо стати и током следеће године планирана је изградња новог моста, важног за мештане и пољопривреднике.“

Братислав Ћирковић, државни секретар министарства пољопривреде, шумарства и водопривредеприоритета у оквиру системске заштите од поплава

Пут Мионица – Паштрић – Манастир Рибница представља једину саобраћајну везу за више од 120 домаћинстава у селу Паштрић и један од главних приступа Манастиру Рибница, који викендом привлачи велики број посетилаца. Радови који се изводе омогућиће безбедније кретање и дугорочну заштиту важне локалне инфраструктуре.

САНАЦИЈА РЕГУЛИСАНОГ КОРИТА РЕКЕ СКРАПЕЖ У КОСЈЕРИЋУ

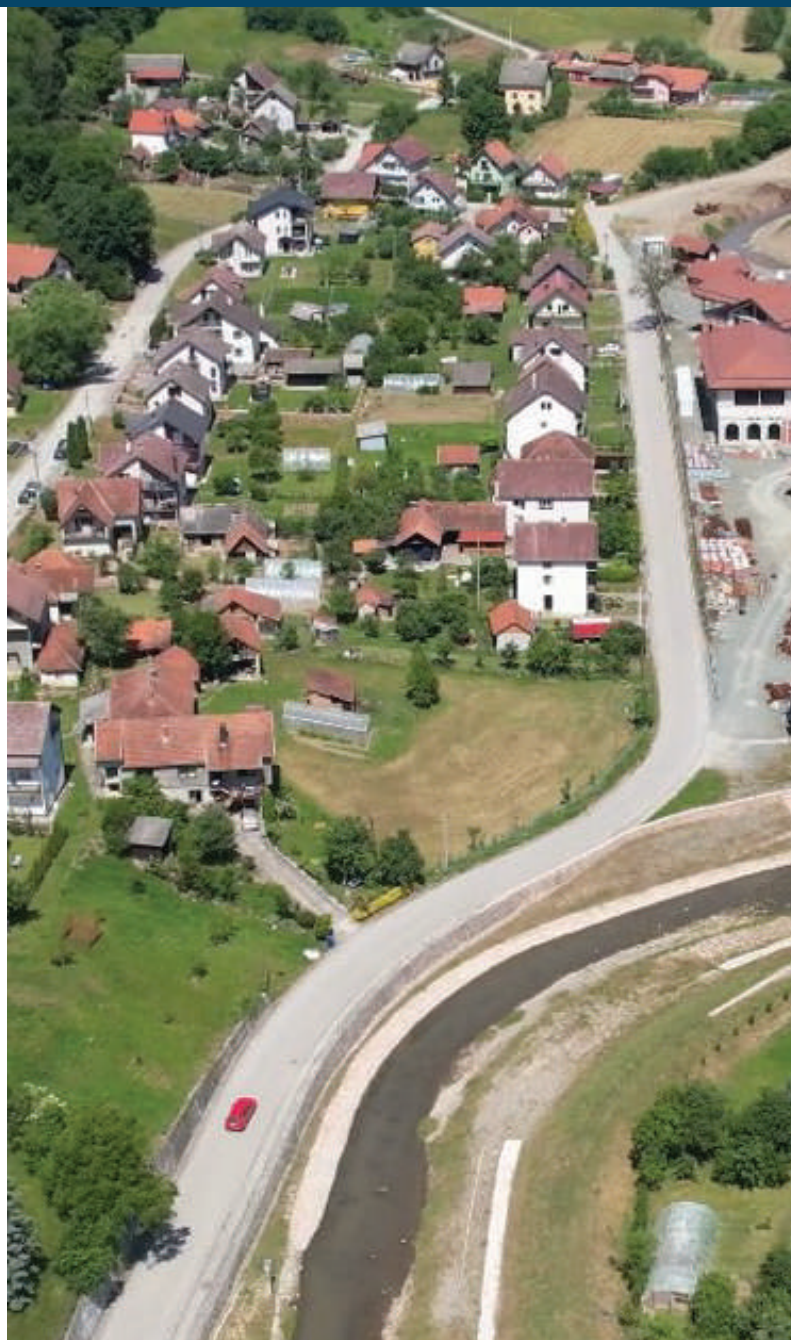
Након мајских поплава 2014. године, поплава 2016. и 2019. године, као и поплава у јуну 2020. године, јавила се потреба за санацијом и уређењем девастираних делова корита и завршетком регулације реке Скрапеж кроз градско језгро Косјерић, ради адекватне заштите стамбених и привредних објеката од великих вода на овој деоници. Радови на санацији корита реке Скрапеж у Косјерићу започели су крајем маја 2025. године и обухваћена је деоница од **300 m**.

Извршено је уклањање дрвећа, ниског растиња и комуналног отпада у приобалном појасу. Извршена је израда приступних путева за потребе планираних радова у самом кориту. Радови су обухватили и чишћење наноса из спрудова, ископ и профилисање косина, као и ископ ножице за обалоутврду. Осигурање обала извршено је изградњом камене обалоутврде са ножицом од камена крупноће **> 40 cm**, која је зидана од камена на подлози од бетона са заливањем спојница. Такође извршена је санација постојеће обале, као и наставак израде зида од камена до високе обале из претходне фазе као заштита од наиласка великих вода.

Због спречавања даље ерозије дна корита и поткопавања обала регулације, извршена је израда стабилизационих прагова од камена у бетону у двостраној оплати на почетку и крају регулације ради стабилизације санираног корита.

Жарко Ђокић, председник општине Косјерић

„Покренути радови на санацији корита реке Скрапеж представљају важан корак у заштити града од поплава. Уређењем деонице од 300 метара, изградњом обалоутврде и стабилизационих прагова значајно повећавамо безбедност стамбених, пословних и јавних објеката. Настављамо да стварамо сигурније окружење за све грађане Косјерића.“

Жарко Ђокић, председник општине Косјерић

Радови на реци Скрапеж кроз уже градско језгро извођени су и током 2023. године, док радови реализовани 2025. представљају њихов наставак, омогућавајући затварање једне неопходне целине у санацији и реконструкцији дела корита у градском језгру. На овом потезу налазе се стамбени и пословни објекти, путна инфраструктура, спортски комплекси, локалне институције и здравствене установе, који су били угрожени или претрпели озбиљну штету приликом претходних поплава. Изведеним радовима предвиђен је степен заштите од великих вода за повратни период од $T=100$ година ($Q_{max1\%}$).

Овим радовима обезбеђена је заштита највећег дела градског језгра, уз потребу завршетка депонијске преграде на узводној деоници и санације дела корита ка ушћу реке Кладоробе, највеће притоке Скрапежа у Косјерићу.

проф. др Драган Гламочић, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, Жарко Ђокић, председник општине Косјерић

Укупна вредност радова:
27.746.400,00 РСД

ИНТЕГРАЛНИ РАДОВИ НА СТАБИЛИЗАЦИЈИ КОРИТА И ПОБОЉШАЊУ ПРОПУСКНЕ МОЋИ РЕКЕ ЧЕМЕРНИЦЕ

Интензивне падавине у току марта 2016. године, које су захватиле западно подручје Србије, проузроковале су екстремно велике воде на више водотока у сливу Западне Мораве, што је резултирало катастрофалним поплавама и великим штетама. Посебно су биле значајне штете од поплава на реци Бјелици кроз Лучане и Чемерници кроз Прељину и Чачак.

Због учесталих појава екстремно високих водостаја реке Чемернице на деоници кроз насеље Прељина и низводно до улива у Западну Мораву, уз плављење приобаља које се догодило у мају 2014. и марту 2016. године била је неопходна санација система за заштиту од великих вода на овој деоници.

У оквиру израде Експертизе поплавног догађаја из 2016. године спроведене су свеобухватне хидролошко-хидрауличке анализе, на основу којих су утврђени узроци учесталих плављења и дефинисане мере за унапређење система заштите. Регулација корита реке Чемернице изведена је у периоду од 1956. до 1966. године, којом је обезбеђена заштита тадашњих, претежно пољопривредних површина од 25-годишњих великих вода. Међутим, током протеклих деценија дошло је до значајних промена у сливу – интензивне стамбене, привредне и инфраструктурне изградње у приобаљу, као и промена у начину коришћења земљишта у горњем делу слива, што је условило појачан бујични карактер поплава и довело до великих штета током догађаја 1999, 2014. и 2016. године.

Поплаве из 2014. и 2016. године посебно су указале да постојећи систем одбране од великих вода на Чемерници више не обезбеђује потребан степен заштите и представљале су основу за планирање и реализацију савремених техничких и регулационих мера које се данас спроводе ради повећања стабилности корита, сигурности становништва и заштите имовине од великих вода.

Хитни радови на реци Чемерници могу се поделити у следеће фазе:

1. Надвишење обостраних насипа од **km 1+800 до km 3+600 (сифон)**;
2. Поправка и санација постојеће круне насипа **од km 3+600 до 5+480**;
Током одбране од поплава из марта 2016 дошло је до нових оштећења круне насипа због проласка тешке механизације. На овим деоницама предвиђено је равнање круне насипа као и поправка косина које су оштећене у у поплавном догађају и успостављање униформне нивелете.
3. Проширење минор корита **од km 1+800 до km 5+480 (мост Чачак-Прељина)**;
проширење минор корита, најмање ширине у дну **14 m**. На појединим деоницама, у зони мостова и у кривинама са мањим пречником, предвиђено је да се локално корито у дну прошири преко 14 m, како би се повећала његова пропусна способност.
4. Чишћење „ретензије“ реке Чемернице **од km 5+480 (мост Чачак-Прељина) до km 6+020 (стари железнички мост)**.
Обалоутврде У склопу пројектоване трасе предвиђена је заштита конкавних кривина минор корита каменим набачајем у нагибу 1:2 са ножицом укопаном у дно. Заштита обала каменом се ради због спречавања ерозије и даљих померања корита.

Радови који се спроводе на реци Чемерници представљају неопходан одговор на измењене хидролошке услове и учестале екстремне поплавне догађаје последњих деценија. Спроведене мере омогућавају да корито Чемернице безбедно пропусти велике воде стогодишње вероватноће, чиме се умањује ризик по становништво и инфраструктуру и стварају услови за дугорочну стабилност и сигурност приобалних подручја. Овим активностима ЈВП „Србијаводе“ значајно доприноси јачању укупне отпорности локалне заједнице на поплавне ризике.

РЕГУЛАЦИЈА РЕКЕ ДЕСПОТОВИЦЕ У ГОРЊЕМ МИЛАНОВЦУ

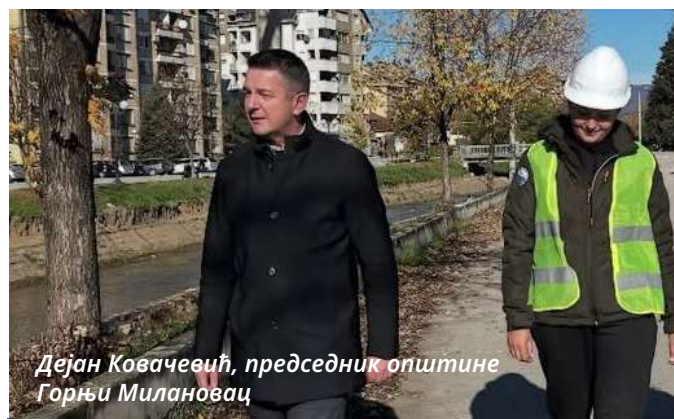

Река Деспотовица, која протиче кроз Горњи Милановац, деценијама је представљала значајан ризик за локално становништво због честих бујичних изливања услед обилних падавина и топљења снега. Уско и недовољно регулисано корито кроз урбано језгро није могло да прихвати велики прилив воде, што је резултирало значајном материјалном штетом и континуираним страхом мештана.

Као одговор на ове дугогодишње изазове, покренут је свеобухватан пројекат уређења корита Деспотовице које се реализује у више међусобно повезаних фаза.

Након успешно спроведених претходних фаза, тренутно се изводе четврта и пета фаза пројекта, које имају за циљ додатно повећање протицајног профила регулисаног корита реке са обостраним насипима у дужини од **5,45 km**, стабилизују приобаље и подигну укупан ниво заштите насеља од великих вода у условима измењених климатских и хидролошких прилика.

Дејан Ковачевић, председник општине
Горњи Милановац

„Као што смо обећали нашим суграђанима, започети су радови на уређењу корита реке Деспотовице. Прво смо кренули од уређивања централног дела где се поред регулације корита изводе и радови на изградњи пешачких стаза на обе обале уз реку, рушење постојећег потпорног зида и изградња новог. Овај велики пројекат који се финансира од стране Републике Србије промениће лице овог дела града, али и општине.“

Дејан Ковачевић, председник општине Горњи Милановац

IV фаза:

Регулациони радови на постојећој регулацији реке Деспотовице са изградњом пешачких стаза у регулисаном кориту, у насељу Горњи Милановац

деоница од *km 2+575 до km 3+440*, кроз зону спортског центра

На овој деоници пројектовани радови се односе на санацију постојеће камене обалоутврде у минор кориту, чишћење корита од наноса и растиња, израду обостраних пешачких стаза у кориту за велику воду и пешачке стазе уз леву обалу корита за велику воду.

Радовима је обухваћено реконструкција протицајног профила реке Деспотовице надвишењем ниске леве обале на готово целој деоници изградњом АБ зида.

V фаза:

Регулациони радови на постојећој регулацији реке Деспотовице са изградњом пешачких стаза у регулисаном кориту, у насељу Горњи Милановац

деоница од *km 3+440 до km 4+020*

На овој деоници радови се односе на санацију постојеће камене обалоутврде у минор кориту, чишћење корита од наноса и растиња, израду обостраних пешачких стаза у кориту за велику воду и на обали корита за велику воду. Радовима је обухваћено надвишење обала на појединим деоницама насипањем обала и изградом АБ зида. Радови се изводе фазно, у периодима када је водостај низак.

Циљ пројекта је **двострук**: да се изградњом одбрамбених зидова и уређењем тока трајно реши проблем плављења, али и да се кроз изградњу пешачких и бициклистичких стаза и других пратећих садржаја, река преобрази у најлепши део града и коначно постане његов украс, а не извор бриге.

Укупна вредност радова:
96.998.984,85 РСД без ПДВ-а

САНАЦИЈА ОБАЛА КОРИТА РЕКЕ ВЛАСИНЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ВЕЛИКИХ ВОДА У НАСЕЉУ БОЉАРЕ

У периоду након 2000. године, слив реке Власине био је погођен са више изражених поплавних таласа, посебно током 2007, 2008, 2014, 2021. и 2023. године. Ове поплаве изазвале су значајне штете у насељу Бољаре, нарочито на десној обали, где се налазе стамбени и привредни објекти, као и путна инфраструктура. Након ових поплава дошло је до оштећења корита и приобаља, која је неопходно санирати и довести у функционално стање, са посебним нагласком на заштиту инфраструктуре.

Радови на уређењу корита реке Власине у насељу Бољаре почели су након посете председника Републике Србије Александра Вучића Лесковцу приликом које су мештани изнели проблем у вези са реком Власином. На основу иницијативе председника извршена је свеобухватна анализа и започета је реализација радова који су обухватили чишћење веће количине отпада, уклањање нанетих стабала и пањева у приобалном појасу на десној обали реке, као и израда приступог пута за потребе планираних радова у самом кориту.

Највећи део радова је изведен између **2 потока**, десних притока реке Власине, узводно и низводно од центра насеља. Поред чишћења отпада на десној обали и израде приступог пута кроз корито, извршено је чишћење спрудова и другог наноса у зони изградње габионског зида, али и узводно и низводно од истог, ради повећања профила корита за протицај великих вода.

Након решавања имовинских односа, изграђен је габионски зид дужине **235 m** на десној обали, чиме је заштићен центар насеља, укључујући стамбене и помоћне објекте, као и објекат млина.

Просечна висина зида износи **4 m**, са око **12 m³** уграђеног камена по метру дужине у габионским корпама. Испод корпи направљена је ножица у слоју од пола метра, а за јачање залеђа иза зида употребљена је камена фракција и материјал из ископа спрудова. Први ред корпи ка реци заштићен је каменим набачајем.

На узводном делу, где се поток улива у Власину и где почиње габионски зид, изграђена је заштитна кегла од ролираног камена ради смањења удара велике воде у зони ушћа.

На низводној деоници, од краја габионског зида до ушћа другог потока, десна обала заштићена је ролираним каменом са темељном стопом у дужини од око **60 m**. На почетку и у завршној зони габионског зида, где се налази мокри прелаз кроз корито, изведени су стабилизациони прагови за заштиту од ерозије дна реке.

Сви наведени радови, изведени су ради повећања заштите имовине грађана, смањења евентуалне материјалне штете и повећања сигурности људи у приобалном појасу.

Укупна вредност радова:
67.942.408,95 РСД

САНАЦИОНИ РАДОВИ НА РЕЦИ МОРАВИЦИ У ЗОНИ „КАЊОНА“ У БЕДИНОЈ ВАРОШИ

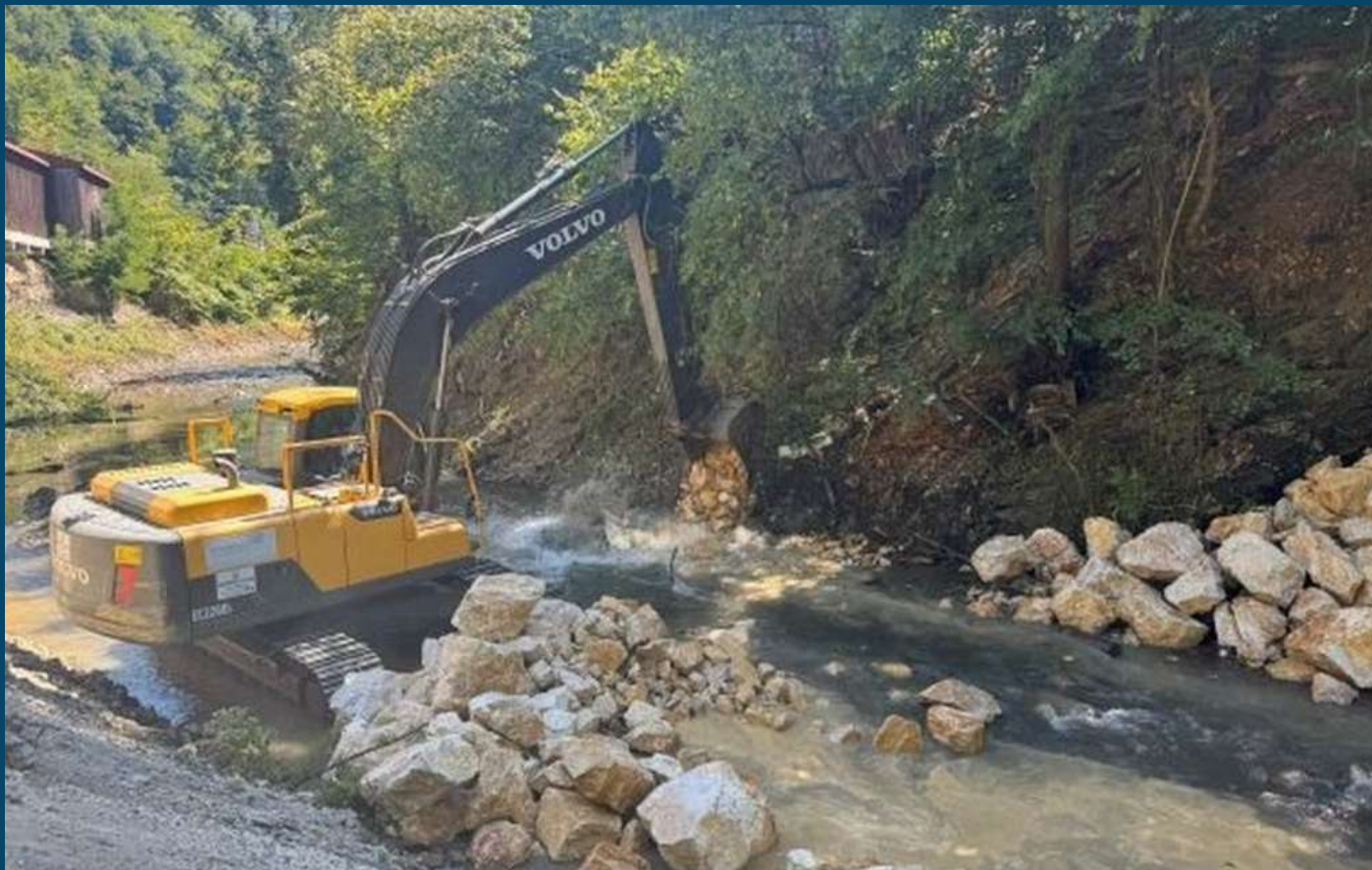

У периоду од 2014. до 2023. године, Ивањица и њена околина претрпеле су значајну штету од поплава. Посебно се издваја поплава из јуна 2020. године, када је на Моравици забележен проток већи од стогодишњег повратног периода (Q1%), што је изазвало озбиљне последице по имовину грађана, привреду и инфраструктуру, укључујући бројне прекиде на путној мрежи.

После поплавног таласа у јуну 2023. године појавила су се нова оштећења, при чему су највеће последице поново уочене на деоницама које су биле погођене и током поплава 2020. године, где је појачана ерозија додатно нарушила стабилност стамбених и пословних објеката у приобалном појасу. Највећа оштећења забележена су у зони тзв. „кањона“ у насељу Бедина Варош, где су високе обале биле значајно поткопане, а део терена се обрушио заједно са објектима током поплаве 2020. године.

С обзиром на то да је приступ кориту био готово немогућ, а денивелација између воденог огледала и околног терена на левој и десној обали износила 6–10 m, ови услови представљали су један од главних разлога што радови на овој деоници нису могли бити раније покренути. Планирана зона обухватала је сектор узводно од ушћа Лучке реке до фабрике монтажних кућа „Монтер“, као и низводни део тзв. „шљункаре“ (низводно од ШПИК-а), како би се обезбедила адекватна пропусност великих вода и истовремено заштитили бројни објекти који се налазе непосредно уз саму обалу реке.

Радови су започели у другој половини јуна 2025. године, изградњом приступног пута са адекватним силазним рампама ради лакшег приступа механизације и опреме, што је уједно био и најкомплекснији део због велике денивелације терена и нестабилности обала, као и немогућности прилаза кроз корито због „вирова“ и нагле промене дубине воде.

Спуштањем рампи до коте корита започели су радови на уклањању стабала и шибља, изради приступног пута и чишћењу наноса са спрудова и обрушеног материјала од палих објеката. Након тога приступљено је изради траверзи ради повећања стабилности обала које су биле значајно поткопане, као и стабилизацији оштећених косина каменим набачајем, постављеним приближно до висине уреза за велику воду. За потребе додатног ојачања, у зони каменог набачаја изведене су масивне темељне стопе и стабилизациони прагови како би се спречила даља ерозија дна корита.

Извођењем ових радова, поред заштите домаћинства на левој и десној обали и пословног објекта „Партизан“, заштићена је путна инфраструктура на десној обали, као и главни цевовод Ø700 за водоснабдевање Ивањице и околине. Ипак, упркос изведеним радовима, није било могуће прићи свим критичним тачкама због изузетно неприступачног терена. Планирано је да се радови наставе уколико буду обезбеђена адекватна средства, чиме би се додатно умањила опасност по безбедност грађана и имовине на овој деоници.

Укупна вредност радова:
27.737.600,00 РСД

САНАЦИЈА КОРИТА РЕКЕ ВЛАСИНЕ У ЗОНИ ДРУМСКОГ МОСТА У СТАЈКОВЦУ – I фаза

На основу иницијативе председника Републике Србије Александра Вучића који је током посете Лесковцу обишао више локација, извршени су радови на санацији корита реке Власине у Стајковцу.

Радови на **низводној деоници**, поред чишћења отпада и изградње приступних путева, обухватили су чишћење спрудова и другог наноса, као и проширење профила корита ради повећања пропусне моћи за велике воде. Узводни део корита има пропусну моћ Q5% (око 400 m³/s), док је проширење профила на око **100 m** од низводне деонице моста омогућило постизање пропусне моћи Q2% (око 650 m³/s), односно профил минор корита је повећан са **20 m** на **40 m**.

Извршена је комплетна стабилизација обала каменим набачајем са јачим темељним стопама и стабилизационим праговима на скоро сваких **120 m**, укупно **13 прагова**. На десној обали, где долази до промене профила корита, изграђена је силазна рампа за потребе одржавања водотока. Укупна дужина деонице обухваћене овим радовима, низводно од моста, износи око **1.350 m**.

Завршетком ових радова уређени су и приступни путеви уз обалу, обезбеђујући несметану комуникацију за пољопривредне произвођаче који у приобалном појасу са обе стране реке имају велики број пластеника за производњу поврћа, по чему је овај крај познат у целој Србији.

ДОЊА ДЕОНИЦА, низводно од моста у центру насеља

**УЗВОДНА ДЕОНИЦА, од моста до каскаде са
рибљом стазом**

Радови на **узводној деоници** од моста, у дужини од око **250 m**, изведени су на уређеном, али значајно девастираном кориту, нарочито на левој обали, где је било неопходно санирати обе стране. Дно корита се спустило у просеку за око **1 m** у односу на ножицу облоге, а на бројним местима облога је оштећена услед крупног растиња. На десној обали порушена је **рибља стаза** на низводној деоници испод каскаде, тако да су остали само мањи делови који се нису уручили у корито.

На овој деоници извршено је комплетно крчење израслог шибља, дрвећа и другог растиња које је оштетило регулациону облогу. Потом је део камене облоге срушен, препакован и ојачан бетоном (торкетирање), док су оштећене ножице корита попуњене каменом фракцијом и додатно ојачане бетоном ради стабилизације косина.

Због константног продубљивања корита израђени су стабилизациони прагови који ће спречити даље продубљивање дна. Рибља стаза је санирана са адекватним падом до 2%. Испод каскаде попуњено је слапиште крупном каменом фракцијом и израђен праг, чиме су стабилизовани темељи грађевине. На левој обали, уз сервисну саобраћајницу поред регулације, извршено је чишћење „bypass“ канала у зони моста који служи за прихват вишка великих вода. Исти је очишћен од велике количине отпада и смећа и испрофилисан, чиме је враћен у функцију.

Сви наведени радови повећаће заштиту имовине грађана, смањити материјалне штете и пружити већу сигурност становницима приобалног појаса.

Укупна вредност радова:
115.511.324,06 РСД

САНАЦИЈА РЕГУЛИСАНОГ КОРИТЕ РЕКЕ ТОПЛИЦЕ КРОЗ КУРШУМЛИЈУ

Регулација реке Топлице кроз Куршумлију у дужини од **800 m** изграђена је током осамдесетих година. На првом делу деонице урађена је регулација од зиданог камена у цементном малтеру. Неправилни дупли профил је изведен на другој деоници, јер је тако диктирала лева обала. Левообални зид је изведен од камена у цементном малтеру као и деснообални зид минор корита. Дно корита је осигурано консолидационим појасевима, а десна обала мајор корита је од насипа. Регулација као техничка целина је обезбеђена уливним и изливним објектом.

Услед поплавних догађаја током претходних година које је регулација претрпела, јавила су се значајна оштећења. Местимично се на неколико места јављају каверне у косини обалоутврде, делимично или у потпуности оштећена ножица косине и попречних прагова.

Војимир Чарапић, председник општине Куршумлија

У циљу спречавања даљег рушења регулације услед наиласка великих вода и постизања нормалног протицајног профила у току су радови на санацији регулисаног корита реке Топлице. Радови обухватају санирање прагова, ножица и обалних зидова, уградњу филтарског слоја и чишћење речног корита од наноса.

У плану је комплетно рашчишћавање и санација корита, као и наставак радова узводно. На овом делу биће извршено осигурање обе обале изградњом обалоутврде од зиданог камена у цементном малтеру, чиме ће се обезбедити нова регулација у дужини од **220 m** и њено спајање са постојећом, формирајући функционалну целину. Овим радовима центар Куршумлије кроз који пролази река Топлица ће бити комплетно регулисан и заштићен, што значајно доприноси безбедности грађана и очувању имовине. ЈВП „Србијаводе“ наставља с активностима на одржавању и унапређењу водних система у циљу превенције поплава и заштите природног окружења.

Циљ ових радова је смањење ризика од изливања реке током обилних падавина, с обзиром на то да је претходна регулација у претходним поплавним догађајима претрпела значајна оштећења.

РАДОВИ НА САНАЦИЈИ РЕГУЛИСАНОГ КОРИТА РЕКЕ ВРЛЕ У НАСЕЉУ ПРЕКОДОЛЦЕ, У ОПШТИНИ ВЛАДИЧИН ХАН

Река Врла спада у бујичне водотокове које одликују брз надолазак поплавног таласа, кратко трајање високих вода и велика рушилачка снага. Као последица изражених ерозивних процеса у брдско-планинским областима долази до озбиљних поремећаја у водним токовима. Водотокови транспортују ерозиони материјал из сливова и таложе га дуж тока, услед чега се у значајној мери мења режим отицања и доводи до све учесталијих поплава.

Под утицајем поплавних таласа река Врла је променила свој ток, односно дошло једо израженог меандрирања. Као последица тога, утврђено је повремено изливање водотока преко десне обале. С обзиром на то да се терени десно од корита налазе на нижим котама, оваква изливања директно угрожавају постојеће објекте који се налазе у том подручју, што је и условило потребу за санацијом реке Врле. У току су радови на санацији тока реке Врле који подразумевају узводни продужетак регулације пуног попречног профила у дужини од **1.014,33 m**, од краја изведене регулације, па све до локације урађене регулације. Ради се двогубо корито које се састоји од минор корита трапезне форме и мајор корита. Постоје три пропуста испод ауто пута који би требало да се спроведу до саме регулације реке Врле. Извођење радова ће бити у неколико фаза у зависности од финансијских средстава. Поред припремних, земљаних радова радиће се и радови од камена који ће дати стабилност дна и косина самог водотока. Предвиђени су и додатни радови на канализацији и на рушењу бетонског опорца старог моста у кориту реке Врле на месту пројектоване каскаде.

Изградњом узводног продужетка регулације реке Врле обезбеђује се заштита плављеног подручја од великих вода повратног периода сто година и безбедан пропуст поплавног таласа у низводно корито реке Врле. Предвиђени материјал облоге корита гарантује дуготрајност, естетску усклађеност са природним амбијентом као и усклађеност са низводним регулисаним деоницама корита реке Врле.

САНАЦИЈА КОРИТА И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПРОТИЦАЈНОГ ПРОФИЛА РЕКЕ ЈАБЛАНИЦЕ У ЛЕСКОВЦУ

Корито реке Јабланице, на потезу од села Прибој до села Винарце, у дужини од око **5 km**, значајно је сужено услед зараслог приобалног појаса и великог броја спрудова са исталоженим наносом, који су формирали мања острва у самом току реке и тиме смањили протицајни профил.

Радови на уређењу корита започели су средином јуна 2025. године, на деоници између два моста у селима Залужње и Прибој, у дужини од око **1 km**, која уједно представља и најниводнији сектор. На почетку је извршено пробијање приступних путева и изградња силазних рампи ради омогућавања приступа механизације, након чега је отпочело уклањање дрвне масе из минор и мајор корита, уз крчење шибља.

Након уклањања дрвне масе, отпочело се са радовима на чишћењу спрудова, шкарпирањем и уређењем минор корита, са чишћењем и равнањем форланда, као и шкарпирањем обала мајор корита за велике воде. Овим радовима створени су услови за повећање пропусне моћи реке, лакши приступ водотоку, а истовремено је из приобаља уклоњена велика количина отпада у близини центра сва три наведена села.

Завршетком радова на низводној деоници отпочели су **радови на узводном делу**: од моста у центру Залужња радови су се изводили узводно, а од моста у селу Винарце низводно, укупна дужина око **4 km**. На овој деоници вршено је уклањање дрвне масе и шибља, чишћење великог броја спрудова, заштита поткопаних обала и шкарпирање обала у минор и мајор кориту. Због обима посла, на локацији је ангажовано 9 багера, 2 булдозера, 2 ЛКТ трактора и већи број камиона, укључујући и камионе „штицаре“ за извлачење дрвне масе.

После скоро 40 година, ово су први озбиљнији радови изведени на овој деоници у овом обиму, све са циљем заштите **три насеља**, стамбених и помоћних објеката, пољопривредног земљишта, путне инфраструктуре и друге покретне и непокретне имовине грађана. Треба истаћи да је у зони мостова регулација делимично била оштећена и сва оштећења у овој зони су санирана, чиме су мостовске конструкције успешно заштићене.

Изведени радови, довешће до повећања заштите на овој деоници, смањити евентуалне штете и пружити већу сигурност људима у приобалном појасу.

Укупна вредност радова:
37.553.674,44 РСД без ПДВ-а

ЗАШТИТА ДЕСНЕ ОБАЛЕ РЕКЕ ЛИМ У ПРИЈЕПОЉУ

— међусекторска сарадња на делу

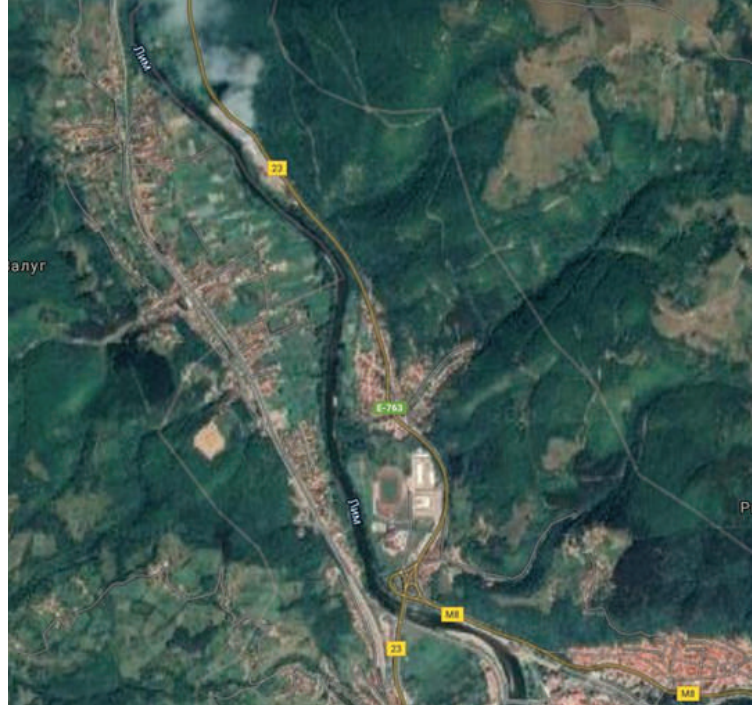
На подручју општине Пријепоље у току су радови на заштити десне обале реке Лим од великих вода. ЈВП „Србијаводе“ ове радове изводи у склопу обавеза преузетих споразумом о заједничкој сарадњи између ЈВП „Србијаводе“ и општине Пријепоље, док део средстава у вредности од 70.000.000 РСД обезбеђује Министарство заштите животне средине. Овим споразумом још једном је потврђена јака међусекторска сарадња у јавном сектору, али и посвећеност ЈВП „Србијаводе“ активној координацији са локалним самоуправама и заједничком учешћу у реализацији пројеката од значаја за све грађане.

Извођењем ових радова биће спречена даља ерозија обале и значајно умањена опасност од обрушавања, које је претходно претило да угрози комуналну депонију отпада у непосредној близини. На овај начин елиминише се један од потенцијалних ризика од еколошких акцидената и обезбеђује се дугорочна стабилност приобаља. Радови подразумевају изградњу масивне обалоутврде од каменог набачаја, уз примену габиона и рено-мадраца са каменом испуном, чиме се обезбеђује конструктивна стабилност и трајност објекта. Усвојени критеријум за степен заштите је велика вода стогодишњег повратног периода, са додатном заштитном висином од једног метра, што омогућава висок ниво сигурности у условима екстремних хидролошких прилика.

Извођач радова, компанија „Хидро-Тан“ из Београда, уведен је у посао средином новембра, а очекивани рок за завршетак радова је лето следеће године. Током извођења спроводе се и редовни обиласци терена, као и координација са локалним службама, како би се радови реализовали у складу са планираном динамиком.

ЈВП „Србијаводе“ овим радовима поново доказује своју посвећеност унапређењу система заштите од поплава и одговорном управљању водама, кроз снажну сарадњу са локалним самоуправама и министарствима чија је улога значајна за очување природе и унапређење еколошке безбедности.

Укупна вредност радова:
167.625.642,00 РСД без ПДВ-а

ПРОЈЕКАТ ХИДРОТЕХНИЧКОГ УРЕЂЕЊА ЗАПАДНЕ МОРАВЕ У ОКВИРУ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА АУТОПУТА Е-761, ДЕОНИЦА ПОЈАТЕ – ПРЕЉИНА „МОРАВСКИ КОРИДОР”

Пројекат изградње инфраструктурног коридора **аутопута Е-761**, деоница Појате - Прељина, са регулацијом река и изградњом телекомуникационе инфраструктуре дуж коридора аутопута представља пројекат од посебног значаја за Републику Србију.

Пројекат изградње моравског коридора реализује се на деловима територија градова: Краљева, Крушевца и Чачка, и општина: Ћићевац, Варварин, Трстеник и Врњачка Бања. Реализација овог Пројекта на територији предметних градова и општина имаће значајне утицаје на ближе и даље окружење по питању режима коришћења простора, демографских кретања и утицаја на привредни развој.

Будући коридор аутопута Е-761, деоница Појате-Прељина највећим делом пролази долином Западне Мораве. Дужина аутопута од Појата до Прељине је око **110 km**, док дужина тока Западне Мораве на овом потезу износи око **138 km**. Аутопут Е-761 је подељен на више сектора.

Сектор 1

Појате - Кошеви (Крушевац) (km 0 – km 27+600 по траси аутопута), речна деоница 1: (km 0+000 - km 22+500)

Сектор 2

Кошеви (Крушевац) - Адрани (km 27+600 – km 81+476,861 по траси аутопута), речна деоница 2: (km 22+500 - km 100+750)

Сектор 3

Адрани - Прељина (km 79+000 - km 109+663,8); Речна деоница 3 : (km 100+750 - km 138+400)

Траса планираног аутопута се готово целом дужином налази у зони која је изложена плављењу великих вода Западне Мораве и притока, а на великој дужини директно контактира са речним током (на местима укрштања и у зонама где је траса аутопута близу речног корита). Због тога је било неопходно поред изградње аутопута, предвидети и хидротехничко уређење Западне Мораве, које има за циљ да се смање непожељни утицаји изградње аутопута на режим вода, као и утицаји Западне Мораве на аутопут.

Хидротехничко уређење Западне Мораве у оквиру Моравског коридора обухвата изградњу:

- **6 обалоутврда** (укупне дужине **3,7 km**)
- изградњу и реконструкцију **5 насипа** дужине **21,7 km**
- изградњу 21-ог просека речне кривине укупне дужине **31,6 km**.

Поред регулације Западне Мораве, предмет пројекта је уређење и рекултивација позајмишта и одлагалишта материјала који се користе за изградњу аутопута и регулацију реке.

Урађена су Идејна решења за изградњу водних објеката за уређење, коришћење и заштиту од штетног дејства вода и рекултивацију терена у обухвату позајмишта и одлагалишта песковито – шљунковитог материјала за потребе изградње аутопута Е-761 Појате - Прељина „Моравски коридор“, која има за циљ да се кроз интегрално уређење позајмишта и одлагалишта материјала, смањи негативни утицај на животну средину и водни режим. У току је наставак израде техничке документације, односно израда Идејних решења. **Циљ** овог пројекта је уређење локација позајмишта и одлагалишта за потребе изградње објеката на Моравском коридору, како би ти објекти након изградње имали корисну намену (одбрана од поплава, рибњаци, спорт и рекреација). У току су активности на прибављању локацијских услова.

Објекти хидротехничког уређења Западне Мораве на сектору 1 су у грађевинском смислу завршени. Објекти на секцијама 5 и 6 у оквиру сектора 2 су у грађевинском смислу завршени. На осталим објектима радови су у поодмаклој фази.

БРАНЕ- НЕВИДЉИВИ ЧУВАРИ СРБИЈЕ ОД ПОПЛАВА И СУША

Климатске промене представљају један од највећих изазова савременог друштва. Промене у глобалним климатским обрасцима доводе до пораста просечних температура, промена у режиму падавина и све чешће појаве екстремних временских догађаја. Последице су видљиве и у Србији – наизменично се јављају периоди изражене суше и интензивних падавина које узрокују бујичне поплаве, клизишта и ерозију земљишта. Такве појаве имају озбиљне економске, еколошке и друштвене последице, јер угрожавају насеља, инфраструктуру, пољопривреду и природне ресурсе.

У оваквим околностима, управљање водама постаје један од најважнијих сегмената прилагођавања климатским променама. Једно од најефикаснијих решења у овом контексту јесте изградња и рационално управљање бранама и акумулацијама. Бране омогућавају контролу водних токова и стварање акумулација које имају вишеструку намену и значај за одрживи развој.

Пре свега, брана са акумулацијом има кључну улогу у одбрани од поплава, јер омогућава задржавање вишка воде током периода великих падавина и њено постепено испуштање, чиме се спречава изливање река и оштећење насеља и пољопривредних површина. Осим тога, акумулације обезбеђују сигурне резерве воде за водоснабдевање становништва и индустрије током сушних месеци, када природни дотоци знатно опадну.

Правовременим снижавањем нивоа воде у акумулацијама ствара се неопходан простор за прихват и **задржавање поплавног таласа**, чиме се спречава изливање река и штета у сливним подручјима. Ефикасност оваквог система најбоље се видела током поплава 2021. године, када су бране показале своју пуну заштитну улогу. Тада је брана „Завој“ задржала чак **22,5 милиона кубних метара** воде, уз пораст нивоа акумулације од пет метара, док је брана „Барје“ прихватила око **6,6 милиона кубних метара**, са растом од четири метра. Брана „Брестовац“ код Бојника примила је око **1,5 милиона кубних метара** воде, што је довело до повећања нивоа акумулације за **2,5 метра**. Ови подаци јасно показују колико су акумулације значајне у заштити од поплава и колику улогу имају у очувању стабилности водних токова.

Значај брана посебно долази до изражаја у **наводњавању**, јер омогућавају стабилан извор воде за пољопривреду, што доприноси већим и сигурнијим приносима, нарочито у подручјима са израженим сушним периодима. Поред наведеног, многе акумулације имају и енергетски и еколошки значај – користе се за производњу електричне енергије у хидроелектранама, али и за очување биодиверзитета и стабилности водних екосистема.

Због свега наведеног, бране и акумулације представљају стратешки важне објекте за сваку државу. Њихов правилни рад и одржавање директно утичу на безбедност људи, економску стабилност и очување природних ресурса.

Управо из тих разлога, у Србији се посебна пажња посвећује изградњи и одржавању брана, што је један од основних задатака Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“. У оквиру својих надлежности, ЈВП „Србијаводе“ реализује више пројеката изградње и реконструкције брана и акумулација широм земље.

Посебан значај имају бране на рекама као што су „Гружа“, „Првонек“, „Барје“ и „Стубо–Ровни“, које представљају типичне примере вишенаменских објеката. Ове бране не само што штите околна подручја од поплава, већ обезбеђују стабилно водоснабдевање, омогућавају наводњавање и доприносе одрживом развоју региона. Схватајући њихов стратешки значај, у Србији се континуирано улаже у изградњу нових и реконструкцију постојећих хидротехничких система.

Тренутно је у току изградња бране „Сврачково“, једног од најважнијих капиталних пројеката у земљи, која ће обезбедити поуздано водоснабдевање за преко **500.000 становника**.

У плану је и почетак радова на бранама „Памбуковица“ и „Селова“, које ће додатно унапредити заштиту од поплава, обезбедити резерве воде за пољопривреду и створити нове могућности за локални развој. Ови пројекти потврђују да Србија све више препознаје важност управљања водама као темељ отпорности на климатске промене.

Савремени приступ управљању водама подразумева одговорно планирање, стално праћење стања хидросистема и сарадњу државних институција, локалних самоуправа и стручне јавности. Само тако Србија може бити корак испред изазова које доносе климатске промене – и сачувати оно што је најважније: воду као извор живота и развоја.

НАСТАВАК ИЗГРАДЊЕ БРАНЕ „АРИЉЕ – ПРОФИЛ СВРАЧКОВО“ – КЉУЧНИ ПРОЈЕКАТ ЗА СИГУРНО ВОДОСНАБДЕВАЊЕ ЗАПАДНЕ СРБИЈЕ

Брана са акумулацијом „Ариље – профил Сврачко“ представља један од најзначајнијих водoprивредних пројеката у Републици Србији, чијом реализацијом ће бити обезбеђено стабилно и квалитетно водоснабдевање за преко 500.000 становника западне Србије. Овај капитални објекат обезбедиће сигуран извор пијаће воде за град Чачак и општине Горњи Милановац, Лучани, Ариље и Пожегу, као и потенцијалну могућност прикључења других локалних самоуправа.

На састанку одржаном поводом наставка реализације изградње бране и акумулације „Ариље – профил Сврачко“, покренута је и иницијатива Крагујевца и Кнића за прикључење на регионални водоводни систем са акумулације. Подршком овој иницијативи обезбедиће се редовно водоснабдевање општине Кнић и 11 њених села, као и резервно снабдевање града Крагујевца у сушним периодима. Предложено је формирање техничке комисије која ће детаљно анализирати капацитет акумулације и планску документацију.

Основни подаци о објекту:

- висина бране - **68 m**
- кота круне бране - **423,60 тнм**
- ширина бране у круни - **8 m**
- кота круне шахтног прелива - **418,20 тнм**
- запремина акумулације - **27 милиона m³**
- површина акумулације на коти **418,20 тнм** - **139 ha**
- највећа дубина акумулације при коти **418,20 тнм** - **54 m**
- висина шахтног прелива износи **45 m**
- пречник преливне ивице **26,60 m**, дужина
- опточног тунела је **250 m** и пречника **8,5 m**
- висина водозахватне куле – **58 m** и пречника **6,5 m**
- дужина тунела за водоснабдевање – **127 m**

Планирани радови

- Наставак изградње насуте бране са глиеним језгром, филтерима и потпорним каменом деловима
- Наставак извођења инјекционе завесе
- Завршетак инјекционе и аерационе дренажне галерије
- Завршни радови на водозахватној кули (селективно захватање **2,5 m³/s**)
- Наставак изградње шахтне затварачнице
- Тунелски захват за малу хидроелектрану
- Изградња објекта хидроелектране
- Завршетак шахтног прелива
- Наставак изградње цевовода сирове воде
- Завршетак преосталих кампада слапишта
- Наставак изградња додатног прелива у десном боку
- Чишћење акумулације
- Антиерозивни радови на уређењу слива
- Наставак радова на заштити цевовода од ерозије
- Уређење одлагалишта за материјал
- Изградња командне зграде
- Изградња објекта за хлорисање
- Завршни слој приступних путева
- Уградња преостале опреме (хидромашинске, електро и процесно-технолошке)

Укупно реализовано до новембра 2025. године:
5.864.590.761,40 РСД

БРАНА СА АКУМУЛАЦИЈОМ „ПАМБУКОВИЦА“

Зашто нам треба брана?

Слив реке Колубаре већ деценијама има проблем са поплавама које наносе велике штете домаћинствима, пољопривреди и инфраструктури. Највећа катастрофа била је 2014. године, када је страдало цело подручје. Брана „Памбуковица“ гради се да заштити становништво од таквих ситуација у будућности. Брана Памбуковица је планирана на реци Уб, приближно **21 km** узводно од ушћа у реку Тамнава, што је **15 km** западно од насеља Уб. Локација бране припада катастарским општинама Памбуковица, Радуша и Гола Глава. Памбуковица је село претежно рурално и пољопривредно, а у близини се налазе градови Уб, Ваљево и Лајковац. Предвиђена је изградња земљане бране висине **30,5 m** на реци Уб, као и развој система за наводњавање у долини реке Уб. Земљане бране са централним глиненим језгром представљају најпогоднију опцију због своје економичности, природног уклапања у окружење и компатибилности са геолошким условима локације.

Шта доноси брана „Памбуковица“?

СИГУРНОСТ

ефикасна заштита од поплава у долини реке Уб.

НАВОДЊАВАЊЕ

преко **2.200 ha** плодног земљишта добија стабилан доток воде.

БОЉИ КВАЛИТЕТ ЖИВОТА

стабилно водоснабдевање и више могућности за локалну економију.

ОЧУВАЊЕ ПРИРОДЕ

акумулација обезбеђује еколошки проток воде и штити станишта.

Фаза 1

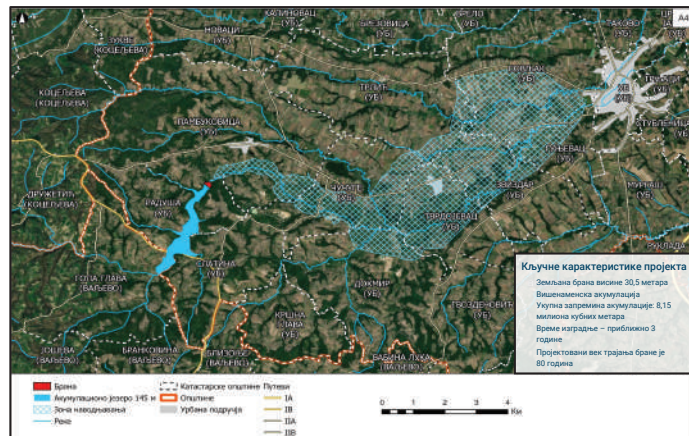
Изградња бране и акумулације у сврху заштите од поплава укључујући:

Реконструкцију Државног пута бр. 21 пре формирања акумулације, Пуњење и формирање акумулације, Изградњу ерозивних брана.

Фаза 2

Изградња система за наводњавање у општини Уб.

У овој фази брана и акумулација користиће се и за заштиту од поплава и за снабдевање пољопривреде водом.

Бенефити

Нова радна места током изградње и развој локалне економије.

Више прихода за локалне угоститеље, смештај, транспорт и продавнице.

Унапређење локалних путева и инфраструктуре.

Могућности за туризам и рекреацију око акумулације.

Побољшање микроклиме – више влаге и пријатнија температура.

Без бране, Колубарски крај остаје изложен поплавама и сушама, а мештани губе шансу за сигурнију пољопривреду и економски развој!

Са браном „Памбуковица“, становништво добија:

- сигурнији живот без страха од поплава,
- више воде за пољопривреду и економију,
- очувану природу и нове могућности за заједницу

Брана „Памбуковица“ је улагање у будућност – заштита, стабилност и развој целог краја.

Јавне расправе о Студији процене утицаја на животну средину и друштвене аспекте пројекта бране Памбуковица

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ одржало је јавне расправе о Студији процене утицаја на животну средину и друштвене аспекте пројекта бране Памбуковица. Циљ расправе био је да се заинтересованој јавности представе налази Студије, омогући размена мишљења и прикупе сугестије које ће допринети унапређењу процеса одлучивања.

Учесници су имали прилику да се упознају са кључним аспектима Студије, поставе питања и изнесу своје ставове. Посебно интересовање исказано је у вези са питањима експропријације и изградње приступних путева током реализације пројекта.

ЈВП „Србијаводе“ ће све пристигле примедбе пажљиво размотрити и узети у обзир у даљем процесу планирања и реализације пројекта.

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ данас је наставило јавну расправу о Студији процене утицаја на животну средину и друштвене аспекте пројекта бране Памбуковица, одржавањем састанака у Општини Уб и у КО Памбуковица. Састанцима су присуствовали председник Општине Уб Александар Јовановић Џајић и заменица председника Општине Ивана Николић, заједно са представницима локалног становништва.

БРАНА СА АКУМУЛАЦИЈОМ „СЕЛОВА“

Водопривредни систем „Селова“ је најзначајнији инфраструктурни објект Топличког округа, без кога није могуће обезбедити заштиту од поплава и потребне количине воде за становништво и наводњавање пољопривредних површина.

Брана са акумулацијом „Селова“ спада у 10 најзначајнијих високих брана у Србији, а Пројекат њене изградње представља један од кључних инфраструктурних подухвата у области водопривреде на југу Србије. Планирано је да акумулација контролише **349 km²**, односно 15 % слива реке Топлице.

Основни подаци о објекту:

- висина бране **70,3 m**
- кота круне бране **527 mnm**
- дужина бране у круни **420 m**
- запремина бране **1,8 милиона m³**
- максимални инсталирани капацитет система износи **2,7 m³/s**
- просечна годишња испорука воде је **1,9 m³/s**
- укупна запремина акумулације износи **70,5 милиона m³**
- корисна запремина акумулације **40 милиона m³**

Изградња вишенаменске акумулације „Селова“ и регионалног водовода започета је 1986. године потписивањем Самоуправног споразума о изградњи водоводног система „Селова“, који су као инвеститори закључиле општине Куршумлија, Блаце, Прокупље, Житорађа, Мерошина, Град Ниш и Регионална СИЗ водопривреде из Ниша. Након дугог застоја у реализацији, ЈВП „Србијаводе“ је 2019. године поново покренуло иницијативу за наставак радова, формирало стручни тим и организовало обилазак терена ради процене стања и сагледавања преосталих активности потребних за завршетак објекта.

Изградња вишенаменске бране и акумулације „Селова“ има за циљ обезбеђивање стабилног водоснабдевања, заштиту од поплава и подршку пољопривредном развоју у ширем подручју. Током 2024. године ЈВП „Србијаводе“ је предузело кораке ка наставку реализације пројекта, закључивши Уговор о изради измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Селова“.

Наставак изградње бране и акумулације „Селова“ условљен је решавањем имовинско-правних односа и преносом имовине од значаја за водни објект у власништво Републике Србије, при чему је ЈВП „Србијаводе“ носилац будућих инвеститорских права у име државе.

Планирани радови:

- Машинска зграда са припадајућим објектима
- Санација свих изграђених објеката
- Изградња/измештање обилазног пута на коти **527 тнм**
- Опремање и пуштање у рад хидроелектране смештене у машинској згради
- Цевовод гарантованог еколошког минимума
- Цевовод сирове воде
- Преостали радови на изградњи слапишта
- Радови на чишћењу акумулације
- Уређење депоније за депоновање материјала из чишћења акумулације
- Антиерозивни радови
- Радови на санитарној заштити акумулације
- Систем осматрања и обавештавања
- Уградња нове и замена дотрајале опреме

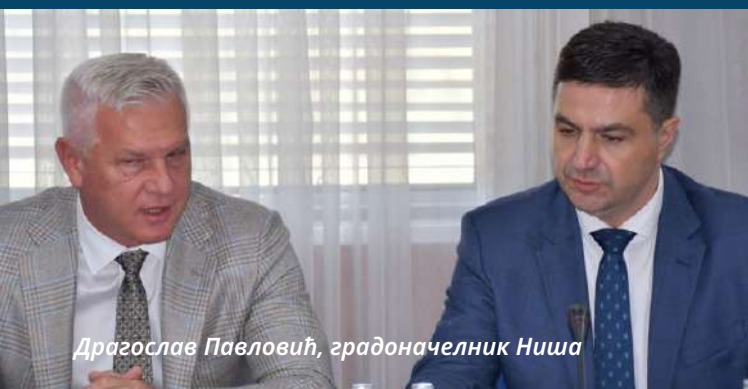
Улога овог објекта је вишенаменска:

- Водоснабдевање подручја Топлице и Ниша
- Заштита од поплава кроз ублажавање и пријем поплавног таласа
- Заустављање наноса
- Обезбеђење гарантованог билошког минимума низводно од профила бране

Осим наведених намена, планирана је и за:

1. Хидроенергетску производњу
2. Наводњавање низводног подручја
3. Узгој рибе
4. Рекреацију и туризам

Вредност пројекта процењује се на око **65 милиона евра**. Поред саме бране и акумулације, пројекат обухвата и изградњу фабрике воде, приступних путева и пратеће инфраструктуре која ће омогућити функционално коришћење система.

Драгослав Павловић, градоначелник Ниша

проф. др Драган Гламочић, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде

„Очекујемо да ће, уколико све буде по плану, до 2030. године систем бити у потпуности у функцији – не само акумулација, већ и водоводна инфраструктура. Овај пројекат омогућиће наводњавање око 3.500 ха пољопривредних површина, као и бољу заштиту од суша и поплава у условима све израженијих климатских промена.“

проф. др Драган Гламочић министар пољопривреде, шумарства и водопривреде

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

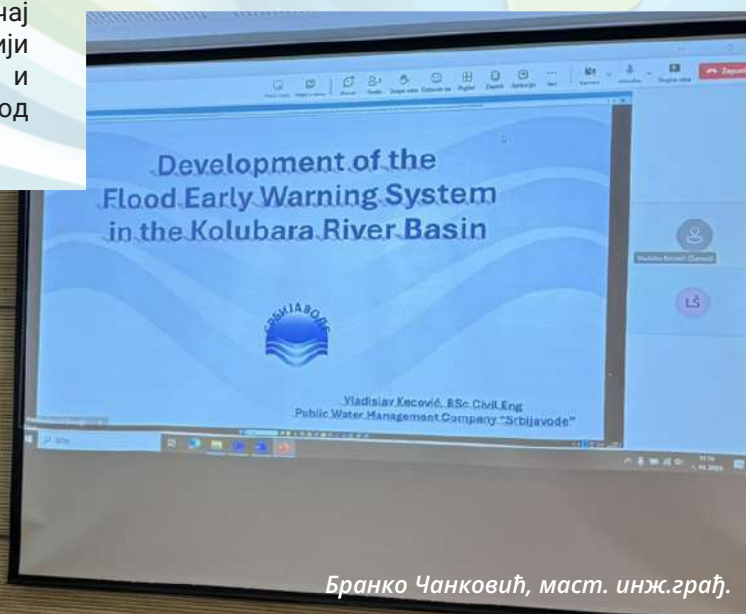
Међународна сарадња у области вода представља важан ослонац у развоју одрживих политика управљања водним ресурсима у Републици Србији. Ова сарадња доприноси унапређењу квалитета животне средине, јачању отпорности на екстремне хидролошке појаве, као и испуњавању глобалних циљева одрживог развоја и прилагођавању климатским променама.

У том контексту, Република Србија континуирано унапређује своју водну политику усклађивањем са стандардима Европске уније, посебно кроз примену Оквирне директиве о водама и Директиве о управљању ризицима од поплава. Спровођење ових прописа отвара могућност унапређења еколошког и хемијског статуса вода и приступања финансијским механизмима ЕУ намењеним значајним инвестицијама у области водопривреде.

На регионалном плану, Србија активно учествује у раду Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR) и Међународне комисије за слив реке Саве (ISRBC). Кроз ове формате развија се координисан приступ решавању заједничких изазова, унапређују се механизми размене података, усклађује управљање сливовима и јача сарадња у случајевима ванредних хидролошких ситуација. Посебан значај имају активности усмерене ка модернизацији инфраструктуре, очувању водних екосистема и развоју система за рано упозоравање на ризике од поплава.

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ има изузетно важну улогу у овим процесима, кроз активно учешће у експертским групама ICPDR и ISRBC. Рад ових група обухвата техничке, правне и еколошке аспекте управљања водама, уз посебан акценат на развој савремених технолошких решења за мониторинг, управљање водним ресурсима и ефикаснију заштиту од поплава. Током 2025. године одржани су бројни састанци и иницијативе које су допринеле изради ажурираних планова управљања сливовима река Дунав и Сава и унапређењу система раног упозоравања као једног од кључних инструмената заштите становништва и имовине.

Одржан четврти састанак пројектних партнера на пројекту „Danube Water Balance“

Универзитет у Новом Саду био је домаћин четвртог састанка партнера на пројекту „Development of a harmonized water balance modelling system for the Danube River Basin“, у периоду од 14. до 16. октобра 2025. године, а који се реализује у оквиру Interreg Danube Region програма. Састанку су присуствовали представници ЈВП „Србијаводе“ као партнера задуженог за прикупљање података и развој хидролошког модела водног биланса за слив реке Дунав.

У оквиру тачке посвећене Simulation of cross-border sub-basins (current and future scenarios), стручњаци ЈВП „Србијаводе“ представили су резултате рада на развоју модела на сливу реке Дрине, уз приказ досадашњих анализа и планираних корака. Током дводневног сусрета разматран је напредак у реализацији пројектних активности, као и обавезе које предстоје до наредног окупљања партнера. Посебна пажња посвећена је припреми предлога за продужење пројекта у оквиру новог Interreg програма Европске уније.

Састанак је протекао у конструктивном радном окружењу, уз усаглашавање наредних корака и договор о динамици спровођења преосталих активности.

Представници ЈВП „Србијаводе“ на Дунавском форуму за прогнозу (DAFF) у Љубљани

Инжењери Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ представили су Систем ране најаве и упозорења на међународној конференцији DAFF, одржаној у организацији Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR).

Овај пионирски пројекат представља једну од кључних неструктурних мера у управљању ризицима од поплава и значајан корак ка јачању система заштите становништва и имовине. Учесници форума имали су прилику да се упознају са функционисањем система у реалном времену и да детаље сазнају директно од инжењера задужених за његов развој, из Командног центра за управљање одбраном од поплава.

DAFF (Danube Forecasting Forum) окупља водеће стручњаке из дунавског слива са циљем размене искустава, представљања нових модела и унапређења сарадње у области ране најаве и управљања ризицима од поплава.

„Играј за климатску акцију“

ЈВП „Србијаводе“ учествовало је на дијалогу о климатским променама, који је организовало Министарство заштите животне средине у партнерству са Програмом Уједињених нација за развој (УНДП) и тимом Уједињених нација у Србији. Догађај је окупио представнике домаћих институција, међународних организација и стручњаке из области климатских промена, који су разговарали о стратегији Србије за унапређење декарбонизације и могућим решењима за све учеснице суше које погађају пољопривреду, енергетику и локалне заједнице.

Скуп је отворио Јакуп Бериш, стални координатор Уједињених нација у Србији и резидентни представник УНДП-а, а поздравна обраћања упутили су амбасадорка Федеративне Републике Бразил у Србији, Њ.Е. Марија Клара де Абреу Рада, и Мауро Ди Вероли, шеф сектора за сарадњу Делегације ЕУ у Србији.

Уводно обраћање одржала је министарка заштите животне средине Сара Павков, која је представила активности министарства на јачању оквира за борбу против климатских промена и истакла напредак Србије у спровођењу циљева Зелене агенде за Западни Балкан.

Испред ЈВП „Србијаводе“ говорила је др Јелена Пузовић, руководилац Сектора за односе са јавношћу и међународну сарадњу, која је представила активности Предузећа у области управљања водама. Она је говорила на тему „Нечујна криза: Суша и њене последице“, посебно истичући израду Регистра ризика од поплава – јединствене националне базе података која омогућава ефикасније управљање ризицима у складу са европским стандардима.

др Јелена Пузовић, руководилац сектора за односе са јавношћу и међународну сарадњу

Такође, наглашен је значај капиталних пројеката изградње високих брана, као што је брана Сврачково, које омогућавају задржавање вишкова воде током периода обилних падавина и њено рационално коришћење у време суше. Ови системи представљају кључне инвестиције за смањење ризика од водних криза и изградњу климатски отпорних система водоснабдевања.

ЈВП „Србијаводе“, заједно са Владом Републике Србије и европским партнерима, остаје посвећено одговорном управљању водним ресурсима, примени иновативних решења у борби против климатских промена и изградњи одрживе и отпорне будућности Србије.

Јакуп Бериш, стални координатор Уједињених нација у Србији и резидентни представник УНДП-а

Обележен Међународни дан реке Саве

Међународни дан реке Саве, који се обележава сваке године 1. јуна, установљен је с циљем подизања свести о значају очувања реке Саве и њеног слива. Ова река представља један од најважнијих водотокова југоисточне Европе и у Србији, ЈВП „Србијаводе“ традиционално обележава овај дан низом догађаја посвећених најмлађима, едукацији и заштити животне средине.

Овогодишњи програм отпочео је симболичним пуштањем балона, након чега су уследиле бројне активности прилагођене деци, у виду едукативних радионица и спортских игара, кроз које су најмлађи на креативан начин учили о значају очувања вода. Уз бојанке и приручнике, деца су имала прилику да се упознају са улогом река у заштити природе, а посебан угођај употпунили су наступи деце хор са песмама о рекама и природи.

Кроз слоган **„Нека река Сава буде плава“** учесницима је пренета јасна порука о важности заштите река и одговорног односа према природи.

Радови на проширењу лучког подручја међународног путничког пристаништа у Београду започели су управо на Међународни дан реке Саве, што носи посебну симболику имајући у виду да је реч о пројекту који директно доприноси унапређењу речне инфраструктуре и очувању водних ресурса. Ова иницијатива реализује се у оквиру припрема за међународну изложбу **„EXPO 2027 BELGRADE“** и тим поводом, радове су обишли министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, директор ЈВП „Србијаводе“, као и министар финансија др Синиша Мали.

Целокупни програм допринео је афирмацији реке Саве као важног водног ресурса и потврдио стратешку опредељеност Републике Србије да континуирано улаже у развој речне инфраструктуре, заштиту од поплава и снабдевање водом за пиће становништва у приобалним подручјима.

Обележен Међународни дан реке Дунав

Међународни дан реке Дунав, који се сваке године обележава 29. јуна, установљен је са циљем да се подигне свест о важности заштите реке Дунав и њеног сливног подручја. Дунав, као друга најдужа река у Европи, протиче кроз 10 земаља и повезује више од 80 милиона људи, чинећи га једним од најважнијих водотокова на европском континенту. Кроз овогодишњи слоган **„Наш Дунав, наша будућност“**, подсећамо се да је заштита ове велике реке заједничка одговорност свих нас и да управо очувањем Дунава градимо здравију и бољу будућност за све наредне генерације.

Као и претходних година, ЈВП „Србијаводе“ обележава Међународни дан реке Дунав кроз програме посвећене деци, едукацији и заштити животне средине и ове године, у сарадњи са Бродарским клубом „Металац“ из Смедерева, организован је дводневни програм на Дунаву код Смедерева.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА ПРИРОДНИМ МЕРАМА ЗА ЕКОЛОШКИ ГРАДАЦ

Сара Павков, министарка заштите животне средине

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ реализовало је пројекат „Природним мерама за еколошки Градац“ са циљем еколошке обнове и заштите предела изузетних одлика „Клисуре реке Градац“, применом решења заснованих на природи која унапређују отпорност екосистема на климатске промене, доприносе стабилизацији станишта и очувању биодиверзитета.

Клисура реке Градац сврстана је у II категорију заштите — као природно добро од великог значаја. На подручју клисуре установљен је режим заштите III степена, што га чини једним од ретких заштићених подручја у оквиру којих је реализован пројекат ЈВП „Србијаводе“. Као једно од најзначајнијих станишта у западној Србији, предео изузетних одлика клисуре реке Градац одликује се изузетно чистом водом, разноврсним биљним и животињским светом и специфичним крашким и шумским екосистемима. Управо зато су активности обухватиле ревитализацију речног корита, стабилизацију падина, обнову вегетације и унапређење водног режима реке, како би се смањио ризик од бујичних поплава, спречила даља деградација земљишта и очувала природна вредност подручја. С обзиром на ову заштиту, пројекат је био високо приоритетизован и третиран са одговарајућим нивоом пажње и ригорозности.

Од самог почетка пројекта, активности су биле усмерене на санацију последица великих поплава из 2014. године, које су значајно нарушиле природну равнотежу у клисури реке Градац — промењен је речни ток, појачана ерозија обала, изгубљен део шумског покривача и повећана акумулација наноса.

Кроз читав ток реализације, акценат је био на природним процесима и биоинжењерским техникама које не нарушавају, већ подржавају природне динамике овог осетљивог заштићеног подручја.

Приликом извођења радова, извршен је ископ речног наноса у износу око **4.300 m³** - материјала који се годинама таложио у кориту реке, као и уклањање природних баријера у виду палих стабала која су знатно утицала и реметила протицај воде. Такође, већ деградиране обале саниране су применом традиционалних, биотехничких техника – израдом и постављањем двоструких плетера од врбовог прућа са испуном од камена, без употребе бетона и тешке механизације у дужини од око **220 m**, а на површинама склони ерозији, у сливу Колубаре, извршено је пошумљавање аутохтоним врстама на око **20 ha**.

Паралелно са теренским интервенцијама развијен је и Геопортал – савремена дигитална платформа која омогућава праћење локација радова, унос техничких података и визуелизацију свих фаза реализације у реалном времену. Геопортал је развила компанија GDi Solutions, као важан алат за транспарентност и ефикасну координацију пројекта.

Ова платформа остаје у употреби и након завршетка пројекта, као алат за планирање будућих мера у сливу реке Градац. Мониторинг утицаја радова на биодиверзитет спроводили су стручњаци Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, применом анализа макробескичмењака као биоиндикатора. Прикупљени подаци и добијени резултати пружиће процену ефеката примењених мера, као и основу за дугорочно праћење стања екосистема и дефинисање препорука за будуће интервенције.

Значајну улогу у пројекту имале су и едукативне активности усмерене на најмлађе – током пројекта, уз подршку Еколошког друштва Градац, организовано је **14 радионица**, у **7 основних школа** на територији града Ваљева, са преко **250** малишана! Теренске обуке, едукативне радионице и промотивни догађаји су активности на које смо посебно поносни јер смо тиме без сумње успели да подигнемо свест младих о вредности природних ресурса, као и о самој заштити реке Градца.

Редовни обиласци терена били су важан део пројекта – како са партнерима на пројекту, тако и са представницима УНДП-а, што је обезбедило континуирану контролу, праћење напретка и усклађивање активности са планираним мерама. Посебно значајан био је обилазак који је организован са министарком заштите животне средине Саром Павков и директором ЈВП „Србијаводе“ Гораном Пузовићем, током ког су представљени резултати на терену и значај пројекта за очување и ревитализацију екосистема Градца.

Реализација пројекта заокружена је одржавањем завршне конференције у Ваљевоу, на којој су представљени резултати и размењена искуства свих учесника. Конференцији су присуствовали државна секретарка Министарства заштите животне средине Драгана Остојић, градоначелник Ваљева Лазар Гојковић, руководилац сектора за односе са јавношћу и међународну сарадњу ЈВП „Србијаводе“ др Јелена Пузовић, представници локалне самоуправе, УНДП-а, партнерских институција и бројних научних установа.

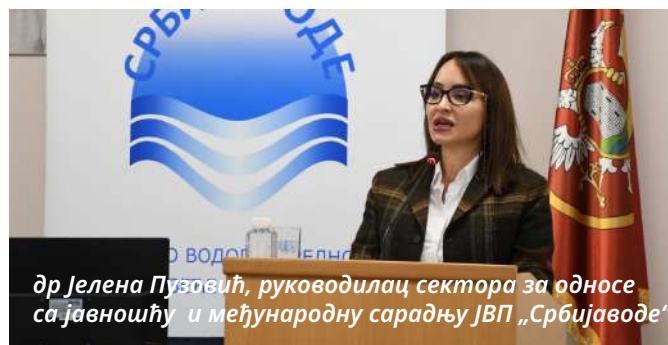
Лазар Гојковић, градоначелник Ваљева

Државна секретарка је истакла да пројекат представља пример како једна идеја, уз посвећен рад и снажно партнерство, може постати модел за очување природе широм Србије, док је градоначелник Ваљева нагласио да овакви пројекти доприносе унапређењу квалитета окружења и јачању еколошке свести.

Драгана Остојић, државна секретарка Министарства заштите животне средине

Др Јелена Пузовић - вођа пројекта и руководилац Сектора за односе са јавношћу и међународну сарадњу у ЈВП „Србијаводе“, обратила се присутнима на завршној конференцији и представила став државе о значају оваквих иницијатива. У свом обраћању истакла је да је успешна реализација пројекта резултат блиске и координисане сарадње институција, научних установа и локалне заједнице.

др Јелена Пузовић, руководилац сектора за односе са јавношћу и међународну сарадњу ЈВП „Србијаводе“

Она је посебно указала на значај едукативних активности које су пратиле биотехничке радове, а које су реализоване у основним школама на подручју Ваљева. „Кроз ове радионице настојали смо да младима приближимо значај очувања Градца, биодиверзитета и природних ресурса, јер управо њима остављамо у наследство оно што данас заједнички градимо и штитимо“, истакла је др Пузовић.

„Ова иницијатива, реализована у оквиру програма ‘ЕУ за Зелену агенду’, за нас представља пилот и модел који ћемо примењивати и у другим заштићеним подручјима у Србији. Овакви пројекти јасно показују спремност Србије да прати европске стандарде у области заштите природе, истичући значај интегралног приступа који обједињује рад институција, научне заједнице и локалних актера у процесима очувања природе и прилагођавања климатским променама.“

др Јелена Пузовић, руководилац сектора за односе са јавношћу и међународну сарадњу ЈВП „Србијаводе“

У завршном делу свог излагања нагласила је трајну посвећеност ЈВП „Србијаводе“ и Републике Србије одговорном и одрживом управљању водама и природним ресурсима. „Ако желимо здраве реке, морамо их чувати заједно – сви ми, сваког дана. Овај пројекат није крај. Он је почетак. Почетак другачијег односа према природи, почетак јачих партнерстава и почетак новог стандарда у заштити наших вода“, закључила је она.

Симболичан део скупа била је дечија представа ученика Основне школе „Сестре Илић“, посвећена темама очувања природе, загађења и улози сваког појединца у заштити животне средине, након чега је организована интерактивна радионица са најмлађима. Управо овај сегмент програма показао је суштину пројекта — да прави резултат постоји онда када вредности које градимо преносимо на генерације које долазе.

На крају конференције, сви партнери изразили су опредељеност да наставе сарадњу у припреми нових иницијатива које ће допринети очувању природног наслеђа и јачању отпорности локалних заједница на климатске ризике.

Пројекат „Природним мерама за еколошки Градац“ реализовало је Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ у сарадњи са партнерима: Еколошким друштвом „Градац“, предузећем „Ерозија АД Ваљево“, Институтом за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ и фирмом GDI Solutions уз финансијску подршку Шведске, а у оквиру иницијативе „ЕУ за Зелену агенду у Србији“. Ову иницијативу, уз техничку и финансијску подршку ЕУ и у партнерству са Министарством заштите животне средине, спроводи Програм Уједињених нација за развој (УНДП), у сарадњи са Шведском и Европском инвестиционом банком, уз додатна средства која су обезбедиле владе Шведске, Швајцарске и Србије.

ЈАЧАЊЕ СРПСКО-КИНЕСКЕ САРАДЊЕ У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ВОДАМА

Висока делегација Народне Републике Кине, коју је предводио Зу Леиминг, заменик министра за водне ресурсе, боравила је у Србији где је, током званичне посете, одржала низ састанака посвећених унапређењу сарадње у области управљања водама.

Делегација је најпре посетила Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, где је одржан радни састанак са представницима Јавног водопривредног предузећа „Србија воде“. Током састанка, разматрани су конкретни пројекти у области рационалног коришћења водних ресурса, као и развој система заштите од поплава који могу да обезбеде сигурност становништва и инфраструктуре.

Зу Леиминг, заменик министра за водне ресурсе

Након тога, делегација је посетила ЈВП „Србијаводе“, где је потписан **Меморандум о разумевању** са компанијом „**Yellow River Engineering and Consulting Company**“ – једним од водећих светских института у области водопривреде и хидротехнике. Потписивање овог документа озваничило је партнерство усмерено на развој заједничких пројеката у области планирања и управљања речним сливовима, истраживања и пројектовања, као и надзора и изградње водопривредних, хидроенергетских и противпоплавних система.

Посебна пажња биће посвећена пројектима наводњавања и рационалном коришћењу водних ресурса, што представља значајан допринос модернизацији аграрног сектора у Србији и подстицај развоју одрживе пољопривреде. Партнерство са „**Yellow River Engineering and Consulting Company**“ омогућава и примену најсавременијих технологија и дигиталних решења за управљање водним системима, укључујући мониторинг нивоа воде, прогнозу поплава и оптимизацију коришћења водних ресурса у реалном времену.

У оквиру посете, кинеска делегација је обишла Панчевачки рит, једно од најзначајнијих подручја у систему заштите од поплава у околини Београда. На терену су представљени постојећи изазови, као што су ерозија речних насипа, прекомерно наводњавање пољопривредних површина и потреба за обновом инфраструктуре. Делегација је такође имала прилику да размени идеје о применама иновативних технологија, укључујући дигитално моделирање речних токова, системе ране најаве поплава и интегрисане методе управљања водним ресурсима.

С обзиром на стратешки значај Панчевачког рита за безбедност ширег подручја Београда, ова посета омогућила је кинеским стручњацима да се директно упознају са реалним потребама, изазовима и потенцијалним локацијама за будуће заједничке пројекте. Реализација ових пројеката има за циљ не само унапређење инфраструктуре и безбедности, већ и промоцију одрживих решења која ће имати дугорочан позитиван ефекат на пољопривреду, водопривреду и квалитет живота локалног становништва.

Партнерство са компанијом „**Yellow River Engineering and Consulting Company**“ представља важан корак ка модернизацији и дигитализацији система управљања водама у Србији. Ово партнерство, засновано на стручности и искуству једног од светских лидера у водопривреди, омогућиће Србији да усклади своје системе са највишим техничким, еколошким и безбедносним стандардима, јачајући капацитете за превенцију поплава, ефикасно коришћење водних ресурса и дугорочну одрживост водопривредне инфраструктуре.

Ова сарадња симболизује стратешко партнерство двеју земаља у области вода, истовремено представљајући и пример међународне сарадње у решавању изазова климатских промена и обезбеђења сигурних и одрживих водних ресурса за будуће генерације.

ПОСТУПАК ЕКСПРОПРИЈАЦИЈЕ КАО ПРВИ КОРАК КА ИЗГРАДЊИ ВОДНИХ ОБЈЕКТА

Изградња, реконструкција, санација и одржавање водних објеката представља један од темеља безбедности, одрживог развоја и заштите од поплава у Републици Србији. Као јавно водопривредно предузеће које брижљиво управља водним објектима у јавној својини односно водним објектима за заштиту од поплава на водама I реда, бранама са акумулацијама, водним објектима за одводњавање, системима за наводњавање и објектима за заштиту од ерозија и бујица, ЈВП „Србијаводе“ има и важну улогу у припреми терена за реализацију ових капиталних инвестиција.

У средишту те припреме налази се поступак експропријације – правни механизам који омогућава да непокретности пређу из приватне у јавну својину Републике Србије ради остварења пројекта од општег интереса. Управо кроз овај поступак стварају се услови за изградњу водних објеката који штите људе и имовину, обезбеђују стабилно водоснабдевање и доприносе економском развоју читавих региона.

Зашто је експропријација кључна за водопривредне пројекте?

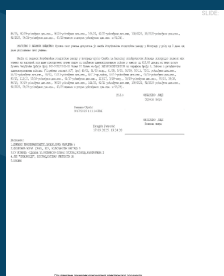
Сваки водни објекат, било да је у питању насип, брана или систем за наводњавање, мора бити изграђен на земљишту које је уређено у имовинско-правном смислу. Управо зато поступак експропријације представља неопходан предуслов за започета и планирана улагања.

Од тренутка када се утврди јавни интерес за експропријацију непокретности, па до закључивања споразума о накнади и коначног уписа права својине у корист Републике Србије у катастар непокретности, овај поступак укључује блиску сарадњу државних институција, локалних самоуправа, власника земљишта и корисника експропријације – ЈВП „Србијаводе“.

Како изгледа поступак?

Поступак је детаљно прописан Законом о експропријацији („Службени гласник РС“, број 53/95, „Службени лист СФРЈ“, број 16/01-одлука СУС и „Службени гласник РС“, бр. 20/09, 55/13-одлука УС и 106/16-аутентично тумачење) и обухвата:

- подношење предлога за утврђивање јавног интереса за експропријацију непокретности преко Министарства финансија и обезбеђивање планске документације;
- утврђивање јавног интереса за експропријацију непокретности од стране Владе Републике Србије;
- подношење предлога за експропријацију непокретности преко општинске управе надлежне за имовинско-правне послове, уз комплетну катастарску документацију, потврду о обезбеђеним финансијским средствима у буџету корисника експропријације и доказ да је утврђен јавни интерес;
- спровођење усмених расправа са власницима и доношење решења о експропријацији од стране општинске управе;
- процена тржишне вредности непокретности и вештачење дрвне масе, биљних култура и грађевинских објеката на парцелама предложеним за експропријацију;
- подношење понуде за експропријацију непокретности од стране корисника експропријације;
- закључивање споразума о накнади или покретање судског поступка уколико споразум није могућ;
- коначан упис јавне својине и стварање услова за почетак изградње водних објеката.

Изазови у пракси, и како их решавамо

Решавање имовинско-правних односа често носи бројне изазове: питања тржишне процене вредности непокретности, немогућности контакта са власницима, дуготрајност поступка који може успорити реализацију, као и трошкови поступка које сноси корисник експропријације.

Упркос томе, Сектор за правне и опште послове ЈВП „Србијаводе“ годинама успешно превазилази овакве препреке, захваљујући високом професионализму и одличној сарадњи са општинским управама широм земље.

Пројекти који обликују будућност

Наше предузеће активно спроводи експропријацију на више локација широм земље, међу којима се издвајају следећи пројекти:

- изградња бране и вишенаменске акумулације „Памбуковица“ на територији општине Уб (КО Слатина, Радуша и Памбуковица) и града Ваљева (КО Гола Глава),
- изградња брана са акумулацијом „Ариље – профил Сврачково“, на територији општине Ариље,
- изградња заштитног водног објекта – насип на десној обали реке Дрине, на подручју насељених места Јелав и Липнички Шор у Лозници.

Наше предузеће активно спроводи експропријацију на више локација широм земље, међу којима се издвајају следећи пројекти:

- изградња обалоутврде на десној обали Дунава у насељу Винча ради заштите археолошког налазишта „Бело Брдо“ од поплава и
- изградња система за наводњавање Неготинске низије на простору КО Душановац, КО Самариновац, КО Прахово, КО Милошево и КО Неготин.

Мисија која траје

Сваки успешно окончан поступак експропријације представља први, али пресудан корак ка изградњи водних објеката који директно унапређују квалитет живота грађана, штите нашу земљу од поплава и обезбеђују стабилно управљање водним ресурсима.

ЈВП „Србијаводе“ остаје посвећено својој мисији – да одговорно, стручно и у јавном интересу брине о водама Србије.

ЈАЧАЊЕ ВОДОПРИВРЕДЕ КРОЗ СПОРТ И ЕДУКАЦИЈУ: РАДНИЧКО-СПОРТСКЕ ИГРЕ

Кладово 2025

У Кладову су одржане 28. радничко-спортске игре водопривреде Србије, у организацији ЈВП „Воде Војводине“, окупивши више од 600 учесника из водопривредних предузећа широм земље. Током пет дана игре су омогућиле спортско надметање, тимску сарадњу и дружење, уз промоцију здравих навика и међусобне координације у сектору вода.

Програм је обухватио и 18. семинар „Кап по кап – више знања“, на коме су презентована решења за унапређење система за наводњавање и одводњавање, мере заштите од поплава, прилагођавање климатским променама и примена савремених технологија у управљању водним ресурсима. Семинар је нагласио значај размене искустава, иновација и добре праксе за ефикасније управљање водама. Такође, одржан је састанак директора водопривредних предузећа, усмерен на анализу организационе спремности и планова заштите од поплава.

Овај скуп потврђује да спорт, размена знања и примена иновација заједно доприносе јачању водопривреде у Републици Србији.

28. РАДНИЧКО-СПОРТСКЕ ИГРЕ ВОДОПРИВРЕДЕ СРБИЈЕ

ПОТЕНЦИЈАЛ ПРОЈЕКТА РВС „ЛОПАТНИЦА“ – ПОДСЕТНИК НА СТРАТЕШКИ ЗНАЧАЈ ЗАБОРАВЉЕНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

Драгослав
Сретовић,
дипл.инж.шум.

Глобални тренд опадања расположивих количина воде за пиће данас представља један од највећих ресурсних изазова. Србија се, уз то, суочава и са специфичном околношћу да је око 90% површинских вода транзитног карактера – не настају на нашој територији и изван ње отичу. Према Водопривредној основи, „Србија данас оскудева у погледу количина пијаће воде, а у домену квалитета ситуација се може оценити још неповољнијом“. Оскудица воде у летњем периоду присутна је у већини насеља, а бројне средине се са несташицом сусрећу током целе године. У таквим условима, становништво је често приморано да користи воду која не задовољава основне физичко-хемијске и микробиолошке стандарде.

Сагледавајући наведене чињенице, јасно се намеће потреба за новим, стабилним и одрживим изворима воде за пиће, без додатног оптерећења ограничених подземних резерви. Као одличан пример успешног регионалног приступа истиче се брана „Ариље - Профил Сврачково“ у оквиру РВС „Рзав“, чијим ће се завршетком обезбедити водоснабдевање за око 500.000 становника Моравичког и Шумадијског округа. Изградњом бране високе **68 m** формираће се акумулација укупне запремине **27.000.000 m³**, производног капацитета **1.200 l/s** воде за пиће, уз интегрисану прибранску хидроелектрану снаге **7,14 MW**.

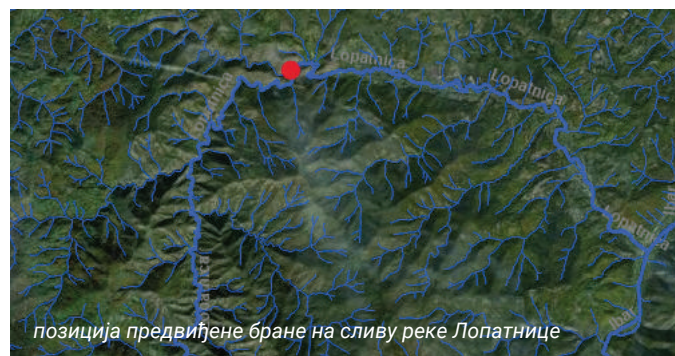
Узимајући у обзир значај оваквих регионалних система, потребно је подсетити на сада већ скоро заборављени, а амбициозно замишљени пројекат – РВС „Лопатница“, намењен дугорочном снабдевању Рашког округа.

Историјат и концепт пројекта

Одлука Скупштине Србије из 1989. године наложила је хитно проналажење стабилног решења за водоснабдевање града Краљева. Разматрана су свеобухватно подземна и површинска изворишта: алувион Ибра (Матаруге–Краљево), систем „Гружа“, алувион Западне Мораве (Адрани–Краљево), сливови са Гоча (Рибница и Гвоздачка река) и, као оптимално решење – Лопатница.

На основу истраживања и анализа, утврђен је концепт по коме би РВС „Лопатница“ постао примарно извориште водоснабдевања Краљева, уз задржавање и санацију постојећих локалних изворишта („Жичко Поље“ и „Конарево“) капацитета **350 l/s**. До његове изградње, недостатак воде требало је покривати преко система „Гружа“.

Институт „Јарослав Черни“ израдио је 1998. године Генерални пројекат РВС „Лопатница“, заснован на важећој законској и планској документацији. Због изразито неравномерног годишњег протицаја ($Q_{min95\%} : Q_{sr} = 1 : 10$), утврђено је да је изградња акумулације неопходан предуслов за коришћење водног потенцијала Лопатнице.

позиција предвиђене бране на сливу реке Лопатнице

Основна техничка решења

Разматрана је етапна изградња бране на профилу „Бела Стена“:

- **I фаза:** висина бране ~**66 m**, корисна запремина **$8 \times 10^6 \text{ m}^3$** , годишњи захват воде: **500 l/s**
- **II фаза:** висина ~**98 m**, корисна запремина **$30 \times 10^6 \text{ m}^3$** , годишњи захват: **1.050 l/s**
— количина дефинисана сумарним дефицитом за Краљево, Крагујевац, Врњачку Бању и Трстеник.

Уз разматрање гарантованог биолошког минимума ($0,15 \times Q_{sr}$), анализиране су две типске конструкције:

- насута брана са армирано-бетонским екраном
- гравитациона брана од ваљаног бетона (RCC)

Посебно је анализирана и могућност превођења воде из суседног слива Студенице тунелом дужине **15 km** – било формирањем засебне акумулације, било захватом из живог тока. Ова варијанта би омогућила чак и подизање бране на коначних **130 m** висине, уз акумулацију запремине **$100 \times 10^6 \text{ m}^3$** .

позиција предвиђене бране на сливу реке Лопатнице

Постројење за прераду воде и транспортни систем

Укупне количине од **$1-1,5 \text{ m}^3/\text{s}$** биле би транспортоване до постројења „Станча“, капацитета **$2 \times 700 \text{ l/s}$** . Планирана је етапна технологија прераде:

- I фаза: бистрење, таложење, дезинфекција
- II фаза: озонизација, филтрација активним угљем (по потреби)

Инфраструктура би обухватила и магистралне цевоводе, уз реконструкцију и изградњу резервоара:

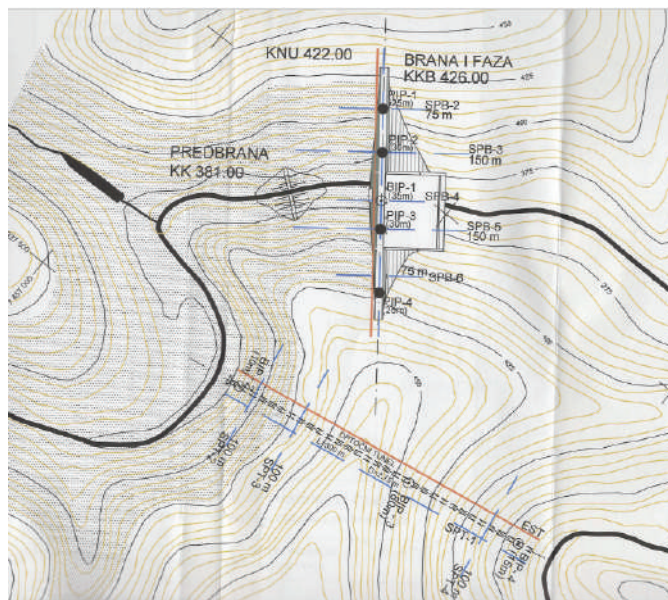
- Краљево („Дракчићи“) – **5.000 m^3**
- Врњачка Бања – **3.000 m^3**
- Трстеник – **3.000 m^3**

Дужина магистралног цевовода од фабрике воде до Краљева износи **17 km**.

Квалитет воде и заштита слива

Испитивања потврђују да вода Лопатнице по својим основним карактеристикама задовољава услове за водоснабдевање. Вода је калцијум-бикарбонатног типа, благо алкална, средње минерализације. Одступања појединих параметара (повишене концентрације гвожђа, мангана, трагови никла и хрома у седименту, присуство *E. coli* и др.) могу се успешно отклонити стандардним, технички и финансијски умереним процесима прераде.

Слив је изразито подложен ерозији (специфичан пронос наноса око **$1.000 \text{ m}^3/\text{km}^2$**), што захтева свеобухватне мере заштите. Пројектом је предвиђена фазна реализација бујичних преграда, уз биотехничке и биолошке радове, ради максималног смањења уноса наноса у акумулацију.

Закључак – потреба за ревитализацијом пројекта

С обзиром на актуелне и пројектоване потребе водоснабдевања ширег подручја Рашког и делова Шумадијског округа, као и на искуства успешних регионалних система попут РВС „Рзав“, неопходно је извршити детаљну ревизију и новелирање постојеће техничке документације РВС „Лопатница“. Пројекат треба поново представити свим првобитно укљученим локалним самоуправама, али и потенцијално новим корисницима, у циљу прецизног дефинисања актуелних потреба становништва, индустрије и комуналних система.

РВС „Лопатница“ представља стратешки значајан и до данас неискоришћен потенцијал. У условима све израженије оскудице површинских вода, његово оживљавање могло би постати кључни корак ка дугорочно одрживом и безбедном водоснабдевању овог дела Србије.

КОНТАКТ ИНФОРМАЦИЈЕ

Дирекција

Адреса:
Булевар уметности 2а,
11070 Нови Београд

Телефон:
(011) 311 94 00
(011) 311 94 02

E-mail:
office@srbijavode.rs

ВПЦ "Сава-Дунав"

Адреса:
Бродарска 3,
11070 Нови Београд

Телефон:
(011) 311 43 25
(011) 21 43 140
(011) 20 18 100 централа

E-mail:
vpcsavadunav@srbijavode.rs

ВПЦ "Морава"

Адреса:
Трг краља Александра Ујединитеља 2,
18000 Ниш

Телефон:
(018) 42 58 185
(018) 42 58 186

E-mail:
vpcmorava@srbijavode.rs

Радна јединица "Велика Морава" - Ћуприја

Адреса:
Цара Лазара 109,
35230 Ћуприја

Телефон:
(035) 84 71 354

E-mail:
rj.velikamorava@srbijavode.rs

Радна јединица "Смедерево" - Смедерево

Адреса:
Карађорђева 62,
11300 Смедерево

Телефон:
(026) 46 28 696
(026) 46 28 697

E-mail:
smederevo@srbijavode.rs

Радна јединица "Неготин" - Неготин

Адреса:
Станка Пауновића 16,
19300 Неготин

Телефон:
(019) 541 610
(019) 546 392

E-mail:
negotin@srbijavode.rs

Издавач:

ЈВП „Србијаводе“
Булевар уметности 2а,
11070 Нови Београд

Главни и одговорни уредник:
др Јелена Пузовић